

Arealforvaltning

Kunnskapsgrunnlag til revisjon av RPBA 2026

Utsnitt av arealregnskapet i Vestfold.

FAGNOTAT

Innhold

1. Innledning	2
2. Arealene i Vestfold	3
2.1. Om datagrunnlag og metode	3
2.2. Økosystemtyper i Vestfold	5
2.3. Planreserve pr. august 2025	6
2.3.1 Beregnet planreserve på skog	9
2.3.2 Dyrka- og dyrkbar jord	10
2.3.3 Myr og våtmark	11
2.3.4 Lokalisering av planreserven	13
3. Langsiktige utviklingsgrenser	23
3.1. Arealer og områder i RPBA 2019.	24
3.1.1 Holmestrand kommune	24
3.1.2 Horten kommune	25
3.1.3 Larvik kommune	26
3.1.4 Sandefjord kommune	27
3.1.5 Tønsberg kommune	28
3.1.6 Oppsummering av forhåndsavklarte arealer	28
3.2. Analyser av arealene innenfor langsiktige utviklingsgrenser	29
3.3. Planreserve innenfor og utenfor langsiktige utviklingsgrenser	31
4. Senterstruktur i kommunene	34
4.1. Færder kommune	36
4.2. Holmestrand kommune	37
4.3. Horten kommune	38
4.4. Larvik kommune	38
4.5. Sandefjord kommune	39
4.6. Tønsberg kommune	40
5. Scenarier for fremtidig nedbygging i Vestfold	43
5.1. Om datagrunnlaget	43
5.2. Metode for å beregne scenarier	43
5.3. Scenarier	45
6. Referanseliste	50

1. Innledning

Dokumentet er utarbeidet som en del av kunnskapsgrunnlaget for revisjon av regional plan for bærekraftig areal politikk i Vestfold (RPBA) høst/vinter 2025-2026.

Innholdet er hovedsakelig utarbeidet av Rasmus Palmqvist (analyseenheten) Kjersti Visnes Øksenholt og Thale Høiskar Heltberg (samfunn og plan) i Vestfold fylkeskommune.

Lovverk og føringer:

Overordnede føringer som gjelder for temaene i denne rapporten er oppsummert i temanotatene for Natur, friluftsliv og grønnstruktur, Dyrka- og dyrkbar jord og Stedsutvikling.

2. Arealene i Vestfold

I dette kapitlet gis en status for arealene i fylket. Informasjonen er i stor grad hentet fra arealregnskapet – versjon august 2025 (Vestfold fylkeskommune, 2025). I tillegg er det gjort ytterligere analyser for å få frem mer informasjon om planreserven; det gjelder dyrkbar jord og myr, samt hvordan planreserven er lokalisert i forhold til langsiktige utviklingsgrenser, sykkelavstander fra sentrum og busstilbudet i Vestfold høst 2025.

2.1. Om datagrunnlag og metode

Arealregnskapet er utarbeidet etter en modell for geografiske analyser utarbeidet av Agder fylkeskommune. Samtlige fylkeskommuner har tatt modellen i bruk. Basert på kommunenes plandata og nasjonalt grunnkart for arealanalyser gjør modellen det mulig å trekke ut informasjon om hvilke økosystemtyper arealene i Vestfold er registrert som, hvordan arealene er registrert benyttet, og hvordan de er planlagt benyttet fremover.

Dataene som ligger til grunn for arealregnskapet som er benyttet i denne rapporten ble lastet ned fra Geonorge.no i august 2025. Data som inngår:

- Kommunens plandata
 - Kommuneplaner (GeoNorge, 2025a)
 - Reguleringsplaner (GeoNorge, 2025b)
- Nasjonalt grunnkart for arealanalyser (GeoNorge, 2025c)
- FKB-Veg (GeoNorge, 2025d)
- FKB-Bygning (GeoNorge, 2025e)
- FKB-Tiltak (GeoNorge, 2025f)

For å gi mer informasjon om arealene i Vestfold er det gjort ytterligere analyser med følgende datasett:

- Arealbruksintensitet (Artsdatabanken, 2025a)
- Dyrkbar jord (GeoNorge, 2025g)
- LAVDAS - data fra kartverkets forskningsprosjekt knyttet til registrering av myr. (Kartverket, 2025).

Planreserven:

Det som omtales som *planreserve* i rapporten kommer fra arealregnskapet. Der planreserven er et resultat som kommer av at kommunenes plandata sammenstilles med informasjon om et areal er bebygd i dag eller ikke. Noe forenklet blir arealer avsatt til et *utbyggingsformål* i kommunenes plandata og vurdert som *ikke bebygd* i nasjonalt grunnkart for arealanalyser, regnet som planreserve. Planreserven inneholder ikke arealer som allerede er bebygd eller opparbeidet. Følgelig gir den ikke informasjon om arealer med et fortettings-/ transformasjonspotensial.

Beregningen av planreserven er avhengig av kvaliteten på datagrunnlaget, og det finnes flere mulige feilkilder. For eksempel kan det bli feil dersom eldre reguleringsplaner ikke er opphevet selv om formålet er endret i kommuneplanens arealdel. Det kan bli feil der det er etterslep i

registreringene, eller det er registrert feil arealbruk på et område. Feil kan medføre at en del områder ikke regnes som planreserve selv om de i realiteten er det, og motsatt at områder regnes som planresere selv om de i realiteten ikke er det. Beregning av planreserve er et anslag, og etter hvert som datagrunnlaget forbedres vil anslaget bli riktigere.

Sykelroser:

Sykelrosene er laget med hjelp av en nettverksanalyse basert på 5, 10 og 15 minutters teoretisk sykkelrekkevidde fra definerte punkt i senterstrukturen. Senterpunktene er plassert sentralt i byer, tettsteder og steder i kommunenes gjeldende senterstruktur høsten 2025.

Nettverksdatasettet som er benyttet er Statens vegvesen sitt datasett "NVDB Ruteplan nettverksdatasett" og er lastet ned fra GeoNorge (Statens vegvesen, 2025). For at dette skal fungere for sykkel ble alle veier korrigert til å kun kjøres med hastigheten 16km/t da det er en hastighet som ofte blir brukt for sykkel. Europaveier og andre veier der sykkel ikke er tillatt ble fjernet fra datasettet.

Resultatet fra nettverksanalysen ble spredningspolygoner fra de ulike sentrumspunktene i nivå 1-3. For eksempel ble det for Tønsberg by, som er et nivå 1 senter, laget tre polygoner, et med 0-5min rekkevidde for sykkel, et med 5-10min og et med 10-15min rekkevidde for sykkel. Det er gjort forskjell på nivåene i senterstrukturen da det antas at viljen til å sykle til senteret øker med tilbudet på stedet. For Andebu, som er et nivå 2 senter, ble det laget to polygoner. Planreserven fra arealregnskapet ble lagt opp på disse sykkelpolygonene, og alle som overlappet med sykkelpolygonene ble undersøkt.

Busstilbud:

For å vurdere planreserven i forhold til busstilbudet er det utarbeidet et datasett som beskriver frekvensen på busstilbudet i Vestfold høsten 2025. Dataene baserer seg på busstilbudet slik det var innenfor et hverdagsdøgn høsten 2025 og illustreres som ulike frekvenser på ulike veistrekninger i Vestfold. Dataene kommer fra Vestfold kollektivtrafikk (VKT), og inneholder alle bussholdeplasser der en ordinær busslinje stoppet i 2025. Alle bussholdeplasser inneholder informasjon om frekvens på avganger. Avgangsfrekvens er så gruppert i 5 klasser:

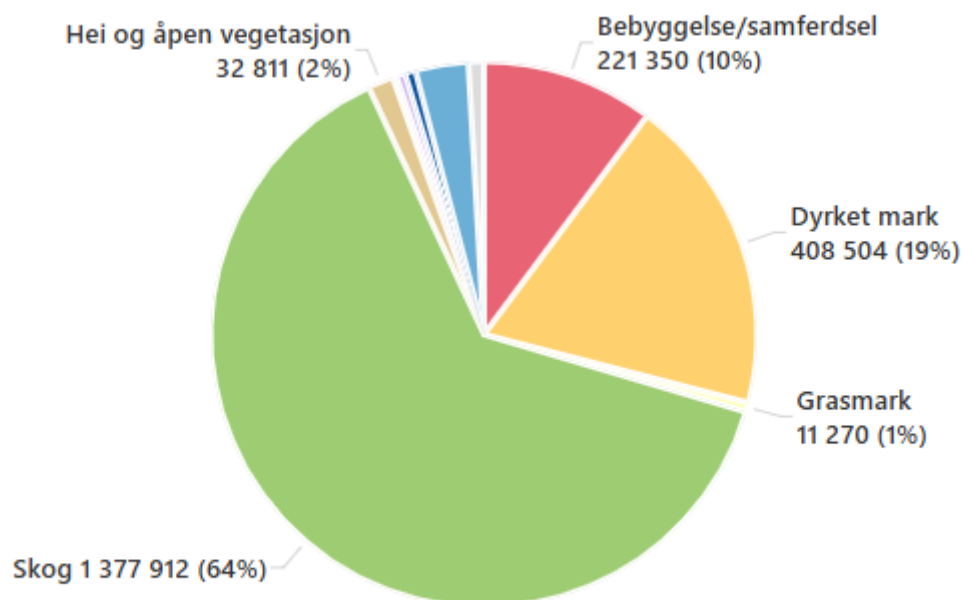
- 0-4 per døgn
- 5-19 per døgn
- 20-49 per døgn
- 50-89 per døgn
- 90 eller flere per døgn

Alle bussholdeplasser med samme frekvensgruppering ble slått sammen til et lag. For hvert enkelt lag med bussholdeplasser ble det laget en buffer på 400 meter og 800 meter. Innenfor disse bufferpolygonene ble informasjon om antall dekar med planreserve trukket ut. Med denne metoden blir de ulike polygonene for planreserven liggende innenfor flere ulike frekvensgrupperinger, så det er ikke mulig å summere de ulike frekvensgruppene til et totaltall på kommunenivå.

Planreserven er hentet fra arealregnskapet. Resultatet ble tall for hver kommune fordelt på frekvensgruppering.

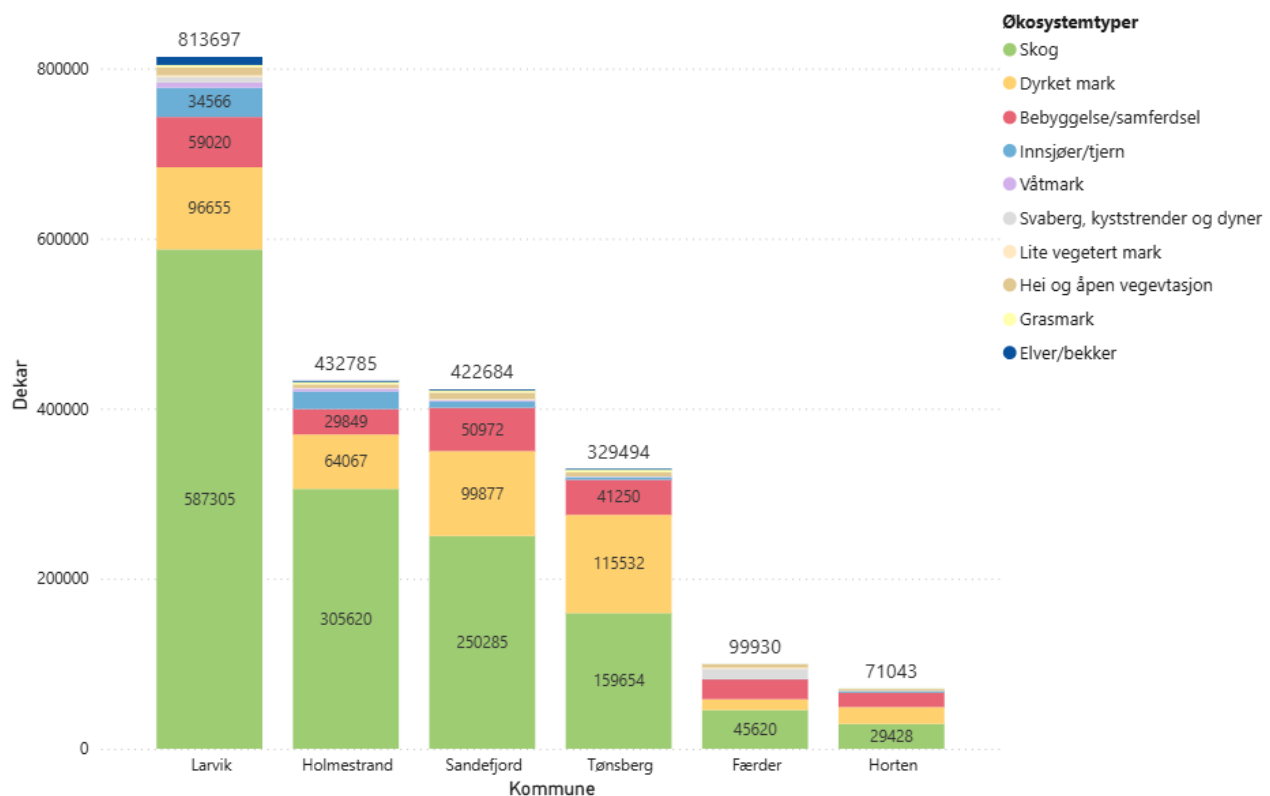
2.2. Økosystemtyper i Vestfold

Figur 1 viser fordelingen av økosystemtypene på landarealet i Vestfold, slik de er registrert i nasjonalt grunnkart for arealanalyse pr. august 2025. 64% av landarealet i Vestfold er dekket av skog, og 19% er dyrket mark. Bebyggelse og samferdsel utgjør 10%.

Figur 1: Viser fordelingen av økosystemtyper på landarealet i Vestfold. Kilde: Nasjonalt grunnkart for arealanalyse (testversjon 2).

Økosystemtyper på landarealet i Vestfold - fordelt på kommunene.

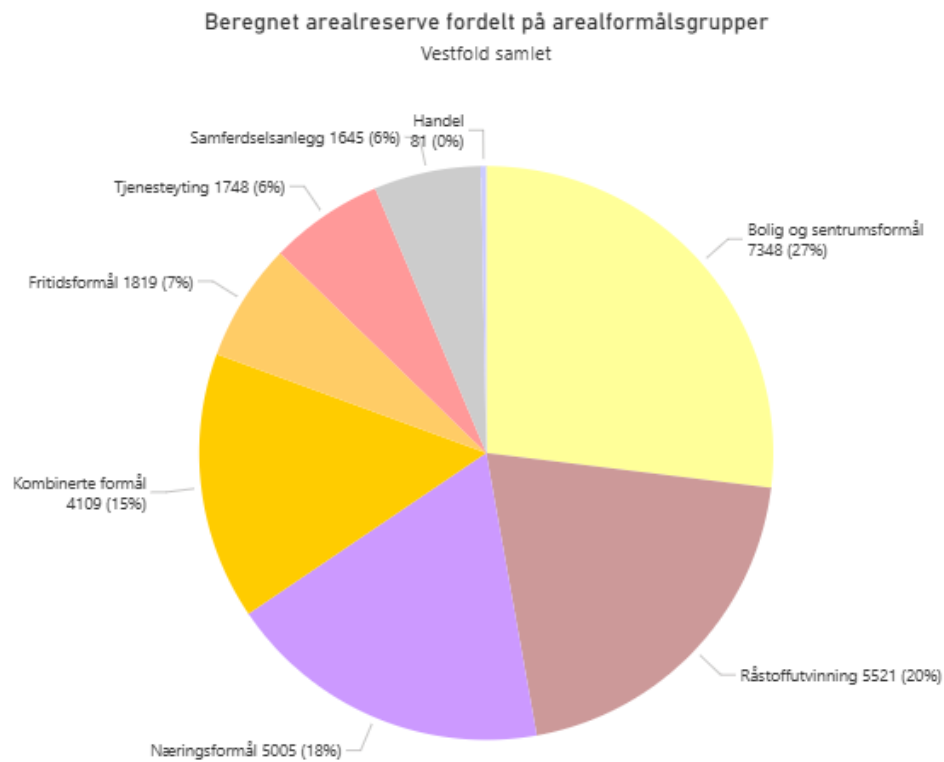

Figur 2: Viser fordeling av landarealet i Vestfold på kommunene i fylket og ulike økosystemtyper. Kilde: Nasjonalt grunnkart for arealanalyse (testversjon 2).

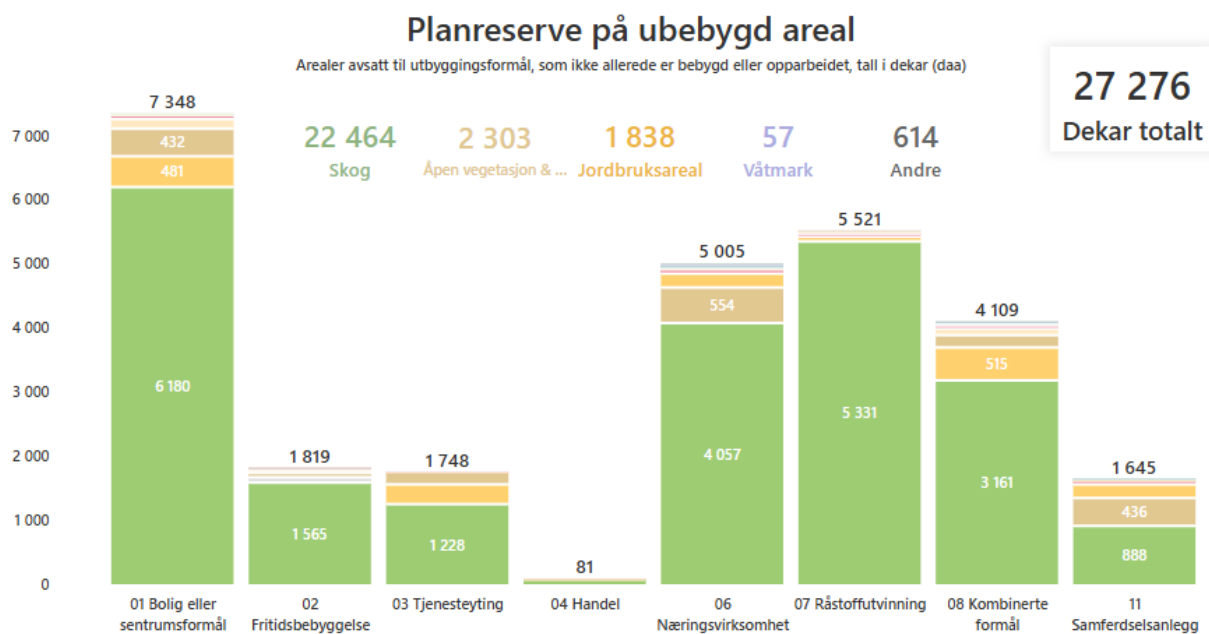
2.3. Planreserve pr. august 2025

Arealregnskapet beregner en antatt planreserve på ubrukt areal, ved å sammenligne arealformålene i kommunenes plandata med informasjon om hvordan arealene er registrert brukt i dag. Arealer som ikke er registrert som benyttet og er avsatt til et utbyggingsformål, blir regnet som planreserve. Det er viktig å merke seg at arealer med potensial for fortetting eller transformasjon ikke er medregnet i planreserven, disse arealene kommer i tillegg.

Arealregnskapet for august 2025 viser at det totalt i Vestfold er en planreserve på nytt utbyggingsareal på over 27 000 dekar. Figur 3 viser hvordan den beregnede planreserven fordeler seg på ulike grupper av utbyggingsformål. Figur 4 viser hvilke økosystemtyper den beregnede planreserven berører. Ca. 82% av den beregnede planreserven berører økosystemtypen skog, mens i underkant av 7% er jordbruksareal. Figur 5 og tabell 1 sier noe om hvordan beregnet planreserve fordeler seg på kommunene, i antall dekar totalt og antall dekar pr. 1000 innbyggere.

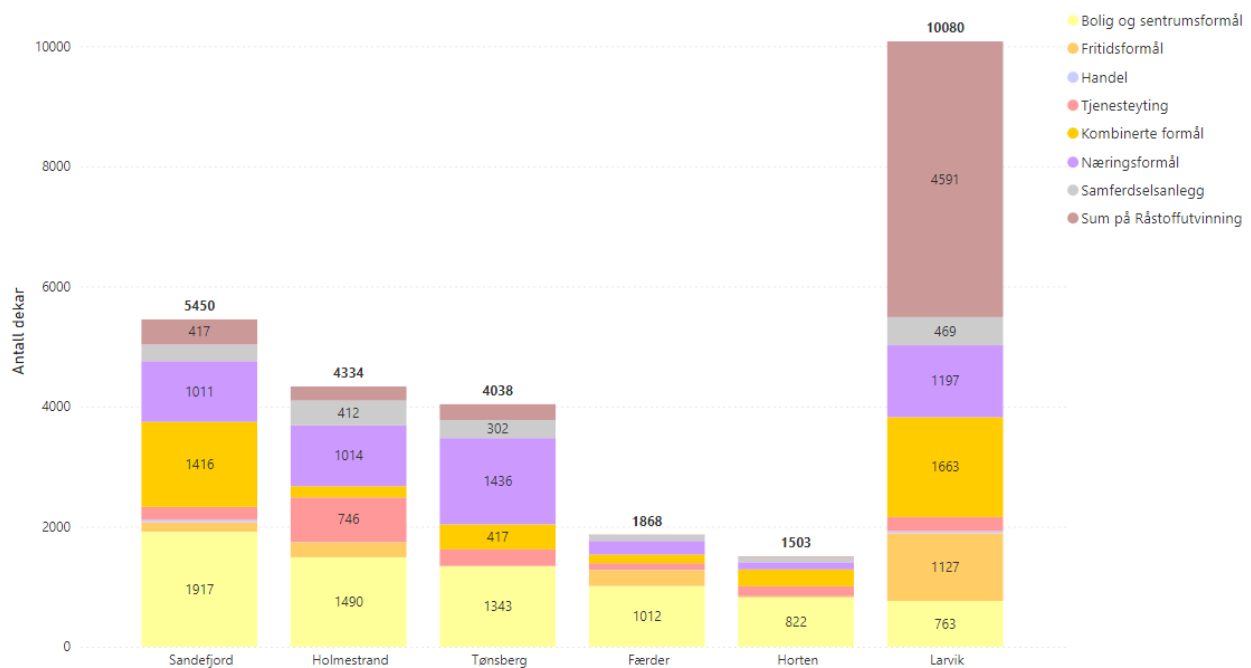

Figur 3: Viser beregnet planreserve fordelt på ulike arealformålsgupper.

Figur 4: Viser hvilke økosystemtyper som er berørt av beregnet planreserve.

Beregnet arealreserve fordelt på kommunene

Figur 5: Viser beregnet planreserve fordelt på kommunene og ulike arealformålsgupper.

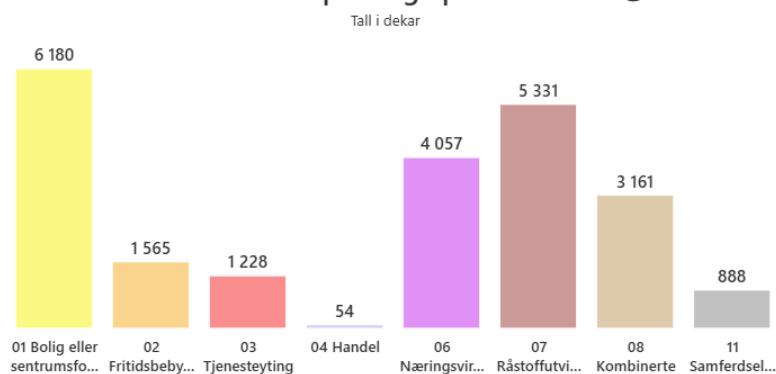
Tabell 1: Viser beregnet planreserve per 1000 innbyggere i kommunene fordelt på ulike arealformålsgupper. Basert på befolkningstall fra januar 2025.

Planreserve per 1000 innbyggere i kommunene fordelt på ulike formål.							
Formåls-gruppe	Færder	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	Vestfold
Bolig og sentrumsformål	36,7	55,2	29,3	15,6	28,7	22,4	28,5
Fritidsbebyggelse	9,7	9,2	0,7	23,1	2,3		7,0
Tjenesteyting	3,9	27,6	5,9	4,8	3,3	4,6	6,8
Handel	0,2	0,1		0,7	0,6		0,3
Næringsvirksomhet	8,2	37,6	4,3	24,5	15,1	24,0	19,4
Råstoffutvinning	0,2	8,7	0,4	93,9	6,3	4,4	24,4
Kombinerte formål	5,3	6,9	10,0	34,0	21,2	7,0	15,9
Samferdsel	3,7	15,3	3,0	9,6	4,2	5,1	6,4
TOTALT	67,8	160,5	53,6	206,3	81,6	67,5	105,7

2.3.1 Beregnet planreserve på skog

Figurene under viser informasjon om den beregnede planreserven som ligger på skog i dag. Det er over 22 400 dekar totalt, rundt 50% av dette er skog registrert med høy bonitet.

Arealformål på skog i planreserven ⓘ

Dekar totalt:

22 464

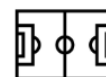
Tillsvarende:

3 146

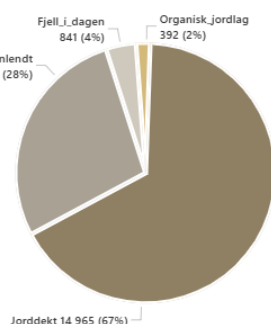
Fotballbaner

Tall for:

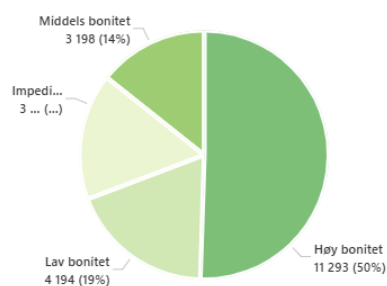
Vestfold

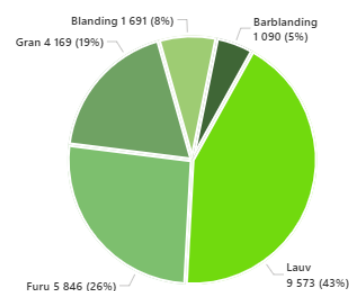
Grunnforhold

Skogbonitet

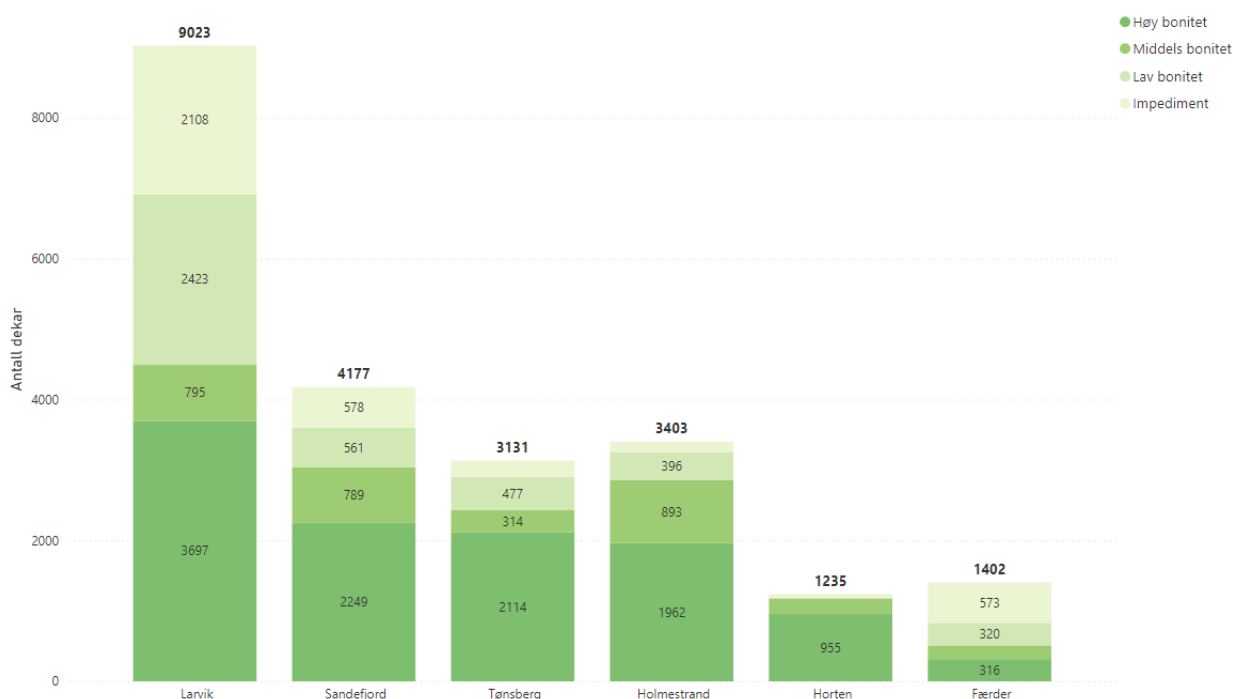

Treslag

Figur 6: Viser informasjon om den beregnede planreserven som berører økosystemtypen skog. Kilde: Arealregnskapet.

Beregnet planreserve på økosystemtypen skog

Figur 7: Viser beregnet planreserve på økosystemtypen skog, fordelt på kommunene og ulike boniteter på skogen. Kilde: Arealregnskapet.

2.3.2 Dyrka- og dyrkbar jord

Arealregnskapet viser at det er rundt 1800 dekar dyrka jord avsatt til utbyggingsformål i Vestfold pr. august 2025. Av dette er ca. 1000 dekar regulert og ca. 800 avsatt i kommuneplanens arealdel. I arealregnskapet med data fra mars 2024 var planreserven på fulldyrka jord 2140 daa. Planreserven kan være redusert av flere årsaker, det kan skyldes ajourføring av datagrunnlaget, den kan ha blitt bygget ned, eller den kan ha blitt tilbakeført til grønne formål i kommunens planer.

Tabell 2: Viser beregnet planreserve på dyrka jord, fordelt på arealformålsgrupper og kommunene. Kilde: Arealregnskapet.

Beregnet planreserve på dyrka jord, fordelt på arealformålsgrupper og kommunene.							
Formålsgruppe	Færder	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	TOTALT
Bolig og sentrumsformål	61	56	23	44	175	121	481
Fritidsbebyggelse		3		1	1		6
Tjenesteyting	22	62	45	30	72	79	309
Handel	1			19			20
Næringsvirksomhet	16	67	12	39	18	67	219
Råstoffutvinning				2		73	75
Kombinerte formål	43	69		119	171	113	515
Samferdselsformål	27	34	23	46	39		213
TOTALT	170	292	102	301	475	497	1838
Plankilde KPA	60	148	47	173	206	170	804
Plankilde reg.plan	110	143	55	129	269	327	1034

I september 2025 ble en oppdatert versjon av datasettet «dyrkbar jord» tilgjengeliggjort via Geonorge. Datasettet er et landsdekkende datasett som viser arealer som per i dag ikke er fulldyrka jord, men som ut fra agronomiske perspektiv kan dyrkes opp, og som holder kravene til klima og jordkvalitet for plantedyrking.

Noe areal kartlagt som dyrkbar jord ligger i områder som, ut fra dagens retningslinjer og lovverk, ikke bør dyrkes opp. Det gjelder dyrkbar jord som ligger på arealtype *myr*, i *nasjonalparker* eller *naturreservat* og *planeringsjord* (dvs. arealer i ravineområder som ble ansett som dyrkbare forutsatt bakkeplanering). Dette kalles «dyrkbar jord med særbestemmelser» (NIBIO, 2025).

Tabell 3: Viser oversikt over registrert dyrkbar jord, fordelt på kommunene. Kilde: GeoNorge, 2025d.

Oversikt over registrert dyrkbar jord i kommunene.			
Kommune	Dyrkbar jord uten særbestemmelse	Dyrkbar jord med særbestemmelse	Dyrkbar jord totalt
Færder	4 930	197	5 127
Holmestrand	8 900	1 433	10 333
Horten	4 349	650	4 999
Larvik	27 935	1 850	29 784
Sandefjord	22 215	2 291	24 506
Tønsberg	19 512	4 182	23 695
Totalt	87 841	10 603	98 444

I Vestfold er det kartlagt i overkant av 98 400 dekar dyrkbar jord, av disse er rundt av 10 600 dekar i kategorien med særbestemmelse. Tabellen under viser hvor mye planreserve kommunene i Vestfold har på arealer kartlagt som dyrkbart. Totalt er det avsatt i overkant av 3100 dekar dyrkbar jord til utbyggingsformål i Vestfold, av dette er ca. 75 dekar med særbestemmelse.

Tabell 4: Beregnet planreserve på registrert dyrkbar jord, fordelt på kommunene og arealformålsgupper. Kilde: GeoNorge 2025d og arealregnskapet.

Planreserve på registrert dyrkbar jord, fordelt på arealformålsgupper og kommuner.							
Formålsgruppe	Færder	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	TOTALT
Bolig og sentrumsformål	58	67	104	78	184	238	729
Fritidsbebyggelse	2	4		22	11		39
Tjenesteyting	9	40	36	16	24	90	215
Handel				1			1
Næringsvirksomhet	55	44	5	88	306	315	813
Råstoffutvinning				61	39	9	109
Kombinerte formål	1	3	189	115	690	20	1018
Samferdselsformål	8	17	4	52	50	55	186
TOTALT	133	175	338	433	1305	727	3110

2.3.3 Myr og våtmark

Det finnes i dag flere ulike definisjoner av myr. I høringsnotatet for endringer i plan og bygningsloven – *forbud mot nedbygging av myr* foreslår Miljødirektoratet følgende definisjon;

Som myr regnes areal med myrvegetasjon og torvdannelse.

Det er per nå ikke laget noe heldekkende kart for denne definisjonen. Det foregår et utviklingsarbeid om bruk av fjernmåling og nye metoder som kunstig intelligens, som på sikt vil kunne gi bedre kunnskap om utbredelsen av ulike myrtyper. Kartverket leder prosjektet, med Norsk regnesentral, NINA, NIBIO og Miljødirektoratet som samarbeidspartnere. Målet er at prosjektet skal forbedre det offentlige kartgrunnlaget for myr og våtmark. Kartverket delte en prototype av kartet høst 2025.

I arealregnskapet er det kartlaget AR5 som ligger til grunn for utvelgelse av myrarealer. I dette kartlaget er det i utgangspunktet myr med minst 30 cm tykt torvlag som er inkludert, men med noen unntak. Denne avgrensningen er gjort med tanke på å identifisere myr som kan være nyttbart til jordbruksformål. Selv om grunne myrer ikke inneholder et like stort lager av karbon per arealenhet, vil ei grunn myr ha tilsvarende funksjon som ei dypere myr: den vil ta opp og lagre karbon, den vil være nyttig for klimatilpasning og den vil ha viktig økologisk funksjon. (Miljødirektoratet, 2025).

Med utgangspunkt i registreringene i arealressurs kartet AR5, viser arealregnskapet at det er registrert 23 800 dekar myr i Vestfold. Videre at ca. 150 dekar registrert som myr inngår i planreserven til utbyggingsformål.

Tabell 5: Registrert myr i AR5 og planreserve som berører registrert myr, fordelt på kommunene. Kilde: Arealregnskapet.

Registrert myrareal i AR5 totalt og i planreserven, fordelt på kommune.		
Kommune	Registrert myr totalt AR5	Registrert myr i planreserven
Færder	61 daa	0 daa
Holmestrand	5 650 daa	24 daa
Horten	457 daa	1 daa
Larvik	10 829 daa	73 daa
Sandefjord	3 790 daa	17 daa
Tønsberg	3 015 daa	34 daa
TOTALT	23 802 daa	149 daa

Med utgangspunkt i registreringene i prototypen til nytt myr- og våtmarkskart er det i overkant av 27 100 dekar myr i Vestfold, og ca. 490 dekar av dette er avsatt til utbyggingsarealer i kommunenes planer.

Tabell 6: Registrert myr i prototype fra LAVDAS, og registrert planreserve som berører denne, fordelt på kommunene. Kilde: Kartverket, 2025 og arealregnskapet.

Registrert myrareal i prototype fra LAVDAS og i planreserven, fordelt på kommune.		
Kommune	Registrert myr totalt LAVDAS	Registrert myr i planreserven

Færder	632 daa	4 daa
Holmestrand	6 241 daa	19 daa
Horten	501 daa	26 daa
Larvik	13 299 daa	220 daa
Sandefjord	4 788 daa	211 daa
Tønsberg	1 677 daa	10 daa
TOTALT	27 138	490 daa

2.3.4 Lokalisering av planreserven

I dette avsnittet vurderes planreserve i følgende arealformålgrupper; Bolig og sentrumsformål, fritidsbebyggelse, tjenesteyting, handel, næringsvirksomhet, og kombinerte formål. Totalt innenfor disse gruppene gir arealregnskapet en beregnet planreserve på 20 110 dekar. Beregnet planreserve i arealformålgruppene råstoffutvinning og samferdsel er ikke med.

Tabell 7: Planreserve innenfor arealformålgruppene bolig og sentrumsformål, fritidsbebyggelse, tjenesteyting, handel, næringsvirksomhet og kombinerte formål. Fordelt på kommunene. Kilde: Arealregnskapet.

Planreserve fordelt på arealformålgrupper og kommuner.						
Kommune	Bolig og sentrumsformål	Fritidsbebyggelse	Tjenesteyting	Handel	Næringsvirksomhet	Kombinerte formål
Færder	1012	266	108	5	226	145
Holmestrand	1490	250	746	2	1014	186
Horten	822	20	164	0	120	281
Larvik	763	1127	235	35	1197	1663
Sandefjord	1917	154	218	40	1011	1416
Tønsberg	1343	2	276	0	1436	417
TOTALT	7347	1819	1747	82	5004	4108

Med bakgrunn i målsetninger om samordnet areal- og transport planlegging er lokalisering av planreserven vesentlig. I dette avsnittet undersøkes det hvor denne planreserven ligger i forhold til;

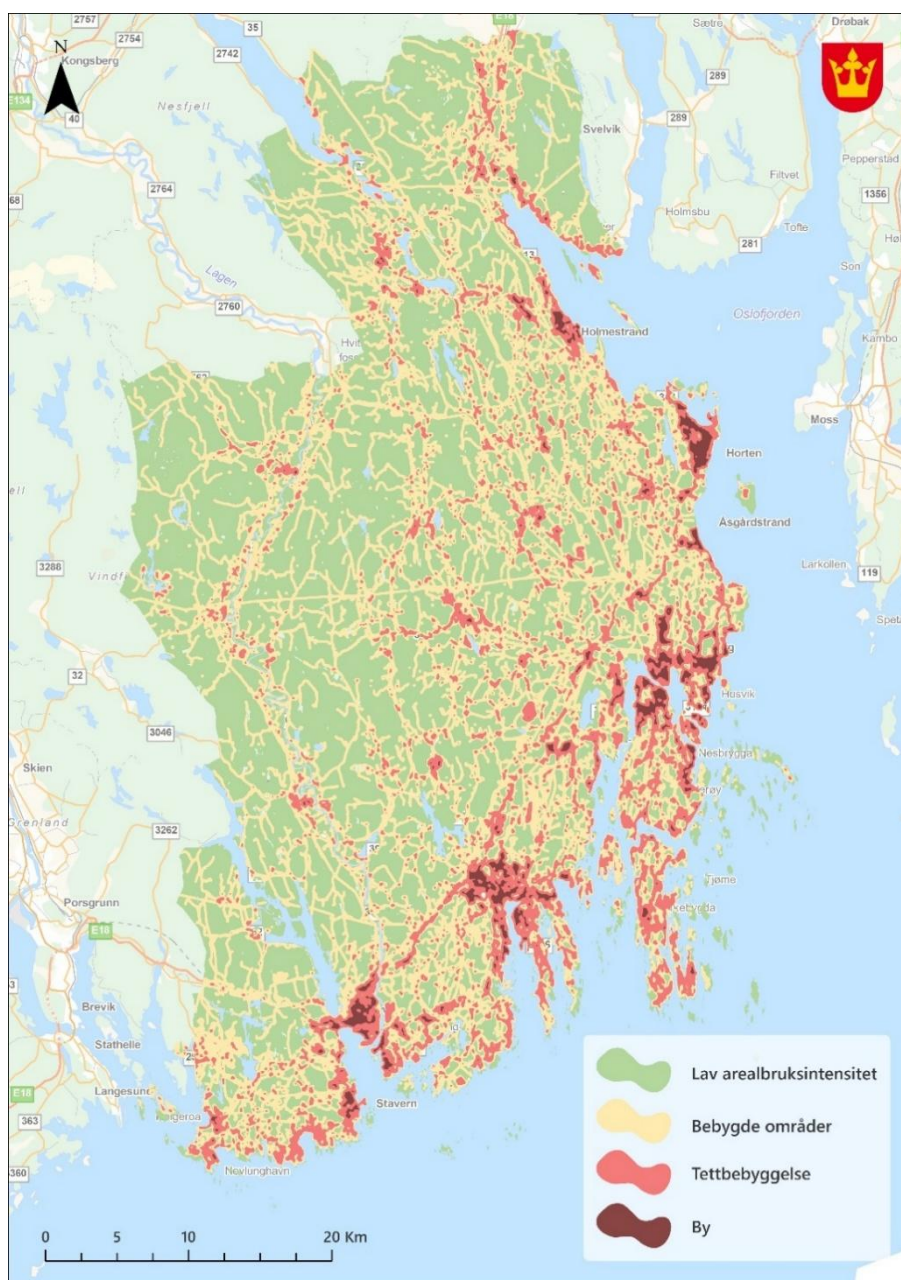
- ulike klasser av arealbruksintensitet,
- sykkelavstander fra midtpunkter i senterstrukturen og
- innenfor en radius av 400m og 800m fra en ordinær bussholdeplass.

Arealbruksintensitet

Arealbruksintensitet indikerer grad av menneskelig påvirkning, gjennom mengde og tetthet av bygninger, infrastruktur og andre utbygde områder. Arealbruksintensiteten deles inn i fire klasser:

- By
- Tettbebyggelse
- Bebygde områder
- Lav arealbruksintensitet

Klassene omfatter variasjon fra urbaniserte områder som tettsteder og byer til naturområder med liten menneskelig påvirkning. (Artsdatabanken, 2025b). Utstrekningen på de ulike klassene i Vestfold vises på figur 8.

Figur 8: Viser arealbruksindeks for Vestfold, fordelt på fire klasser. Kilde: Artsdatabanken, 2025a

Tabell 8: Planreserve fordelt på arealbruksintensitetsklasse og kommunene.

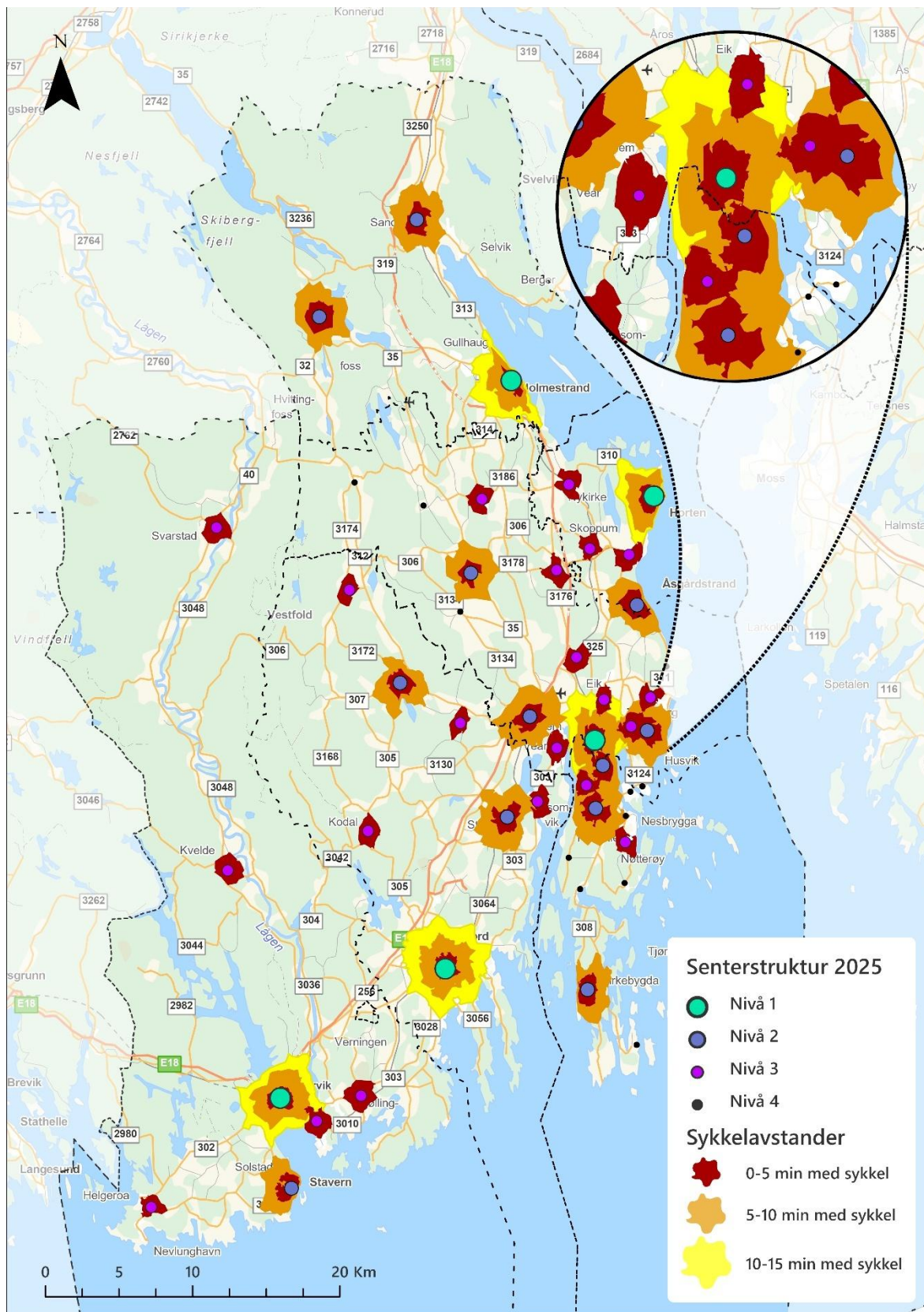
Planreserve fordelt på arealbruksintensitetsklasse og kommune.							
Arealbruksintensitet - klasse	Færder	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	Total
By	24	10	7	12	48	18	119
Tettbebyggelse	1041	1271	514	1505	1717	878	6926
Bebygde områder	618	1581	605	1721	1864	1624	8013
Lav arealbruksintensitet	55	825	280	1736	1110	948	4954
Total	1738	3687	1407	4974	4739	3468	20 012

Av de rundt 20.000 dekar planreserve innfor de undersøkte formålene er rundt 5000 dekar innenfor arealer som i dag har *lav arealbruksintensitet*. Det fordeler seg på formålene slik:

- ca. 1800 dekar næringsformål
- ca. 1450 dekar kombinerte formål
- ca. 1200 dekar bolig og sentrumsformål
- ca. 450 dekar tjenesteyting
- ca. 40 dekar fritidsbebyggelse
- ca. 20 dekar handel

Sykkelavstander fra senterpunkter i senterstrukturen

I dette avsnittet undersøkes det hvor mye av planreserven som ligger innenfor «sykkelrosene» som beskrevet i kapittel 1.1.

Figur 9: Viser utstrekningen på de beregnede sykkelrosene og senterstruktur-punktene som ligger til grunn.

Tabell 9: Planreserve innenfor sykkelavstander til senter på nivå 1 i senterstrukturen.

Planreserve innenfor sykkelavstander til nivå 1 sentere.				
Senter	Planreserve 0 – 5 min	Planreserve 5 – 10 min	Planreserve 10 – 15 min	Totalt
Holmestrand by	24 daa	131 daa	155 daa	310 daa
Horten by	18 daa	25 daa	52 daa	95 daa
Larvik by	48 daa	180 daa	767 daa	995 daa
Sandefjord by	15 daa	269 daa	554 daa	838 daa
Tønsberg by	8 daa	39 daa	237 daa	284 daa

Tabell 10: Planreserve innenfor sykkelavstander til senter på nivå 2 i senterstrukturen.

Planreserve innenfor sykkelavstander til nivå 2 sentere.			
Senter	Planreserve 0 – 5 min	Planreserve 5 – 10 min	Totalt
Andebu	119 daa	121 daa	240 daa
Borgheim	55 daa	61 daa	115 daa
Hof	76 daa	152 daa	227 daa
Revetal	94 daa	99 daa	193 daa
Sande	39 daa	78 daa	116 daa
Sem	28 daa	232 daa	261 daa
Stavern	58 daa	94 daa	151 daa
Stokke	55 daa	455 daa	510 daa
Teie	10 daa	64 daa	74 daa
Tjøme sentrum	109 daa	195 daa	304 daa
Tolvsrød	7 daa	91 daa	98 daa
Åsgårdstrand	45 daa	30 daa	75 daa

Tabell 11: Planreserve innenfor sykkelavstand til senter på nivå 3 i senterstrukturen.

Planreserve innenfor sykkelavstander til nivå 3 sentere.	
	Planreserve 0 – 5 min
Barkåker	97 daa
Borre	253 daa

Brekkeåsen	30 daa
Eik	55 daa
Fossnes-Arnadal	63 daa
Helgeroa	39 daa
Høyjord	16 daa
Ilebrekke	12 daa
Kodal	321 daa
Kvelde	16 daa
Melsomvik	39 daa
Nykirke	80 daa
Olsrød	28 daa
Skallestad	39 daa
Skoppum	111 da
Svarstad	32 daa
Tjøllingvollen	7 daa
Undrumsdal	28 daa
Vear	78 daa
Vestskogen	36 daa
Østre Halsen	34 daa

Analysene viser at ca. 13 900 dekar av den totale planreserven innenfor arealformålsgruppene bolig og sentrumsformål, fritidsbebyggelse, tjenesteyting, handel, næringsvirksomhet, og kombinerte formål ligger utenfor områdene definert som sykkelavstand fra senterstrukturen. Tabellen under viser hvordan disse fordeler seg på kommunene og arealformålsgruppene.

Tabell 12: Planreserve utenfor definerte sykkelavstander fra senter i senterstrukturen, fordelt på arealformålsgruppe og kommune.

Planreserve utenfor definerte sykkelavstander fra senter i senterstrukturen, fordelt på arealformålsgruppe og kommune.						
Formålsgruppe	Færder	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg
Bolig og sentrumsformål	712	1170	560	465	649	696
Fritidsbebyggelse	259	249	20	1118	146	2
Tjenesteyting	13	653	127	48	52	120
Handel		2		1	8	
Næringsvirksomhet	189	840	45	1139	596	1250

Kombinerte formål	47	115	65	987	1272	352
TOTALT	1219	3030	817	3756	2724	2376

Busstilbudet

I dette avsnittet undersøkes det hvor mye av planreserven som ligger innenfor en avstand på 400 og 800 meter fra busstopp, med ulik frekvens på busstilbudet. Det er tatt utgangspunkt i bussholdeplasser med ordinært tilbud på et hverdagsdøgn høst 2025.

Tabell 13 viser hvor stor planreserve kommunene har innenfor 400m fra en bussholdeplass, fordelt på ulike frekvenser på busstilbudet.

Tabell 13: Planreserve innenfor 400m fra et busstopp, fordelt på ulik frekvens på busstilbudet og kommuner. Kilde: Busstilbudet i Vestfold på en hverdag høst 2025 og arealregnskapet.

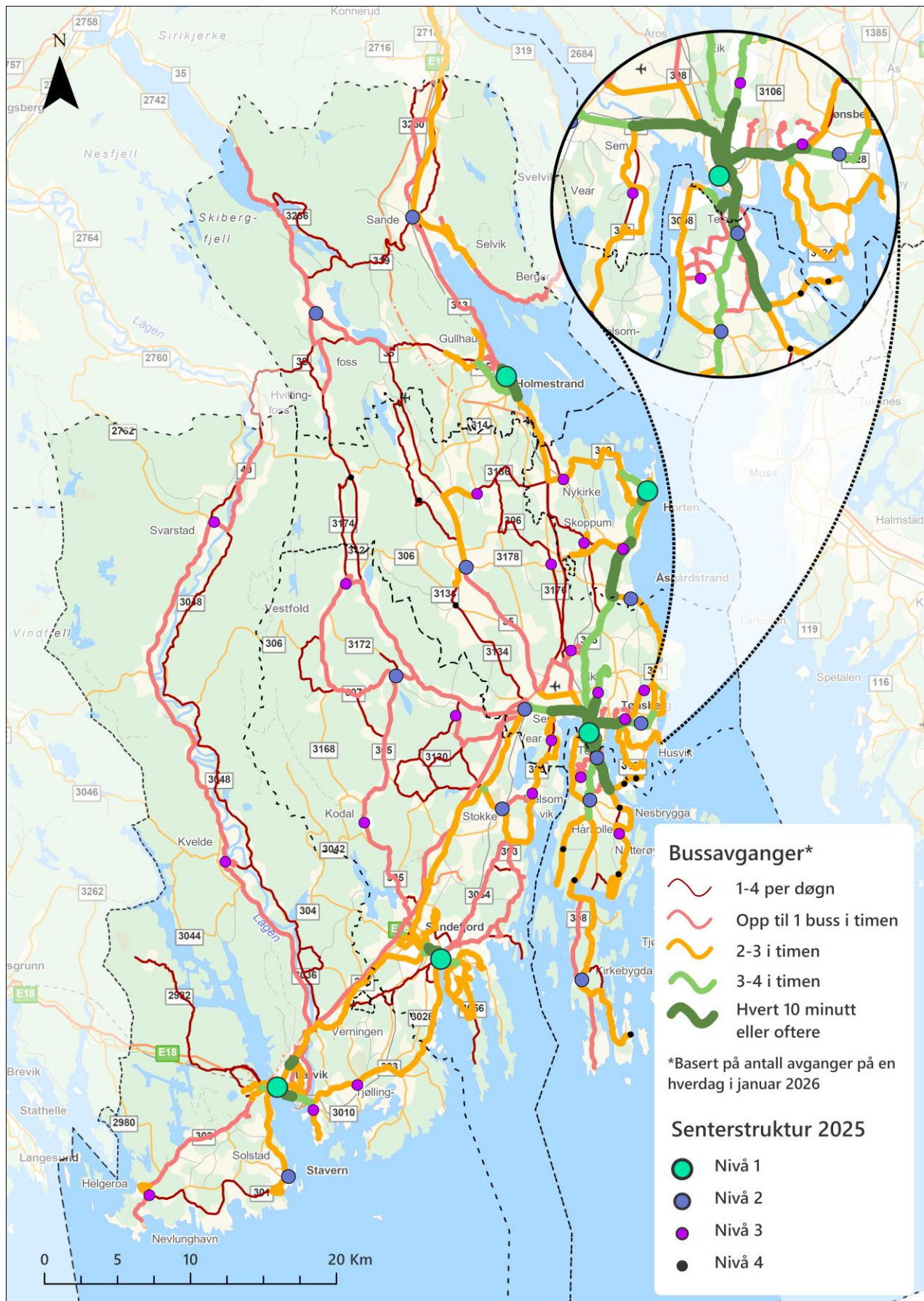
Planreserve innenfor 400m fra et busstopp, fordelt på ulik frekvens på busstilbudet og kommuner					
	Planreserve i daa 1 – 4 avganger per døgn	Planreserve i daa Opptil 1 buss i timen	Planreserve i daa 2 – 3 avganger i timen	Planreserve i daa 3-4 avganger i timen	Planreserve i daa Flere enn 4 avganger i timen
Holmestrand	401	756	346	138	52
Bolig og sentrum.	135	400	189	77	17
Fritidsbebyggelse		128	13		
Tjenesteyting	102	147	41	34	2
Handel	2	2			
Næringsvirksomhet	125	58	49	9	12
Kombinerte formål	38	22	54	19	21
Horten	53		420	18	110
Bolig og sentrum.	32		227	5	29
Fritidsbebyggelse			3		
Tjenesteyting	1		51		25
Næringsvirksomhet	5		97	6	9
Kombinerte formål	14		41	7	47
Færder	186	370	817	106	56
Bolig og sentrum.	135	282	590	80	56
Fritidsbebyggelse	9	12	15	1	
Tjenesteyting	25	56	34	24	
Handel			4	1	
Næringsvirksomhet	3	2	75		

Kombinerte formål	15	18	99		
Larvik	950	263	687	32	49
Bolig og sentrum.	59	153	332	8	29
Fritidsbebyggelse	50		8		
Tjenesteyting	26	47	118	4	
Handel	14	29	35		20
Næringsvirksomhet	71	31	47	2	
Kombinerte formål	730	3	158	18	
Sandefjord	557	415	1046	85	19
Bolig og sentrum.	446	298	695	31	18
Fritidsbebyggelse	9		4		
Tjenesteyting	57	63	121	21	1
Handel		5		8	
Næringsvirksomhet	14	33	137	23	
Kombinerte formål	31	17	88	3	
Tønsberg	150	273	450	144	21
Bolig og sentrum.	97	75	298	46	5
Tjenesteyting	9	67	77	67	16
Næringsvirksomhet	38	114	6	2	
Kombinerte formål	6	17	68	28	

Tabell 14: Planreserve innenfor 800m fra et busstopp, fordelt på ulik frekvens på busstilbudet og kommuner. Kilde: Busstilbudet i Vestfold på en hverdag høst 2025 og arealregnskapet.

Planreserve innenfor 800m fra et busstopp, fordelt på ulik frekvens på busstilbudet og kommune					
	Planreserve i daa 1 – 4 avganger per døgnet	Planreserve i daa Opptil 1 buss i timen	Planreserve i daa 2 – 3 avganger i timen	Planreserve i daa 3-4 avganger i timen	Planreserve i daa Flere enn 4 avganger i timen
Holmestrand	906	1541	901	456	96
Bolig og sentrum.	221	910	593	265	30
Fritidsbebyggelse		148	64		
Tjenesteyting	362	213	76	78	17
Handel	2	2			
Næringsvirksomhet	218	232	94	70	28
Kombinerte formål	103	36	74	43	21
Horten	305		993	72	379

Bolig og sentrum.	184		661	19	78
Fritidsbebyggelse	3		16		
Tjenesteyting	18		61		42
Næringsvirksomhet	82		117	17	9
Kombinerte formål	19		138	36	250
Færder	404	525	1252	186	92
Bolig og sentrum.	291	368	786	104	92
Fritidsbebyggelse	33	22	52	1	
Tjenesteyting	29	71	80	37	
Handel			4	5	
Næringsvirksomhet	8	2	217	8	
Kombinerte formål	43	62	112	32	
Larvik	1620	529	1648	241	116
Bolig og sentrum.	132	264	487	52	58
Fritidsbebyggelse	90	3	17		
Tjenesteyting	110	77	169	14	22
Handel	33	34	35		33
Næringsvirksomhet	115	97	195	91	4
Kombinerte formål	1139	54	745	84	
Sandefjord	1523	1202	1845	406	129
Bolig og sentrum.	941	845	1062	232	71
Fritidsbebyggelse	13	43	8	4	
Tjenesteyting	157	65	180	30	5
Handel		32	8	8	
Næringsvirksomhet	293	73	388	52	29
Kombinerte formål	119	144	198	81	24
Tønsberg	450	555	1154	437	58
Bolig og sentrum.	206	175	695	241	14
Tjenesteyting	34	98	115	118	39
Næringsvirksomhet	190	242	210	33	
Kombinerte formål	20	40	134	45	5

Figur 10: Viser busstilbudet i Vestfold, basert på ordinære bussholdeplasser og antall avganger på et hverdags døgn januar 2026. Samt den senterstrukturen som var gjeldende i kommunene høst 2025. Senterstrukturen vises i figur 13.

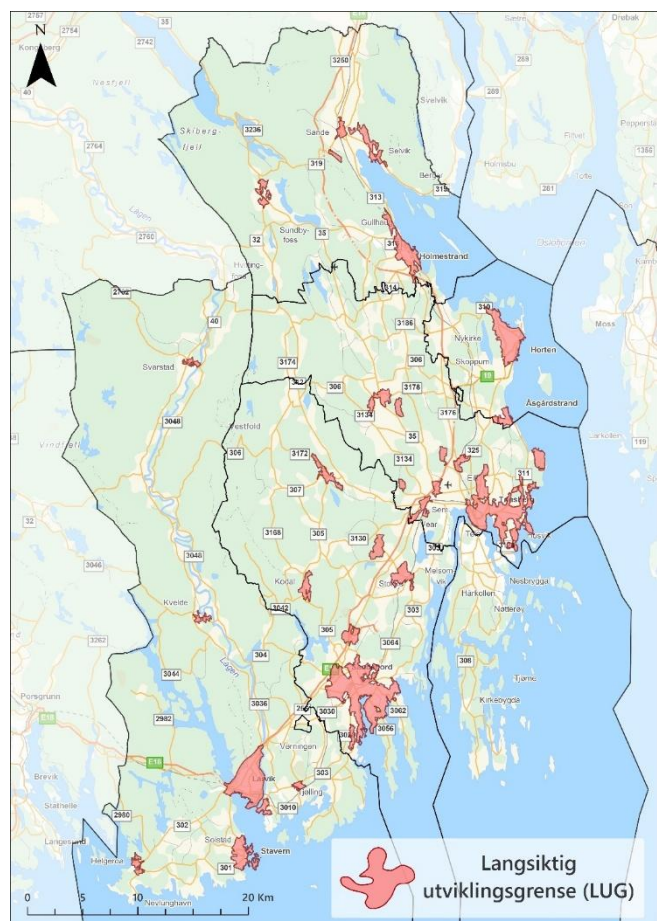
3. Langsiktige utviklingsgrenser

Under utarbeidelsen av RPBA 2013 ble det tegnet langsiktige utviklingsgrenser (LUG) mellom by- og tettstedsområder og omlandet i Vestfold. Dette gjaldt alle kommunene bortsett fra Nøtterøy og Tjøme, derfor er ikke Færder kommune omtalt i dette kapittelet. Grensene ble satt på bakgrunn av følgende forutsetninger: ønsket befolkningsvekst, arealreserve til boligformål og et potensial for fortetting. Behovet for nye boliger frem til 2040 ble basert på kommunenes ønskede befolkningsvekst og et gjennomsnitt på to personer per boenhet. Den forventede fortettingen samt kommunenes daværende arealreserve til boligformål ble trukket fra. Det gjenværende behovet for nye boenheter kunne bygges i nye boligområder.

Det ble videre «forhåndsavklart» arealer som kunne avsettes til utbyggingsformål frem mot 2040. Det anslåtte behovet for boenheter i nye byggeområder, samt anslagene for tettheten i områdene, var dimensjonerende for størrelsen på arealene som ble forhåndsavklart til boligformål i RPBA 2013. Det ble gjennomført en forenklet konsekvensutredning¹ for de forhåndsavklarte arealene, og RPBA tok forbehold om at utfyllende/grundigere konsekvensutredninger på lavere plannivå kunne vise verdier som måtte tas hensyn til.

De langsiktige utviklingsgrensene ble trukket rundt de forhåndsavklarte arealene. Grensene ble bare trukket der kommune, fylkeskommune og fylkesmannen var enige. Der noe var uavklart ble grensen stående åpen, og forutsatt lukket ved rullering av kommuneplanens arealdel.

De langsiktige utviklingsgrensene avgrensar arealene for vekst rundt byene og tettstedene og de regionale næringsområdene fastsatt i RPBA og kommuneplanens arealdel. I RPBA 2019 presiseres det at ikke alle arealene innenfor LUG skal ses på som utbyggingsområder. Det forventes at kommunene sikrer verneinteressene og tilgang til rekreasjonsarealer innenfor LUG selv om prinsippet er at vekst går foran vern. Hensikten med grensene er å ivareta de store, sammenhengende og høyproduktive landbruks-, natur- og kulturlandskapsområdene, slik at nasjonale og regionale verneinteresser ivaretas.

Figur 11: Langsiktige utviklingsgrenser (figur 12; større kart).

¹ Forskrift om konsekvensutredning ble revidert i 2017 og stiller nå krav til at fylkeskommunen selv må gjennomføre konsekvensutredninger av områdene som forhåndsavklares, og legge til rette for tilstrekkelig medvirkning av berørte innbyggere og organisasjoner. Dette var ikke tilfellet i 2013.

Under revisjonen av RPBA 2019 ble kartet oppdatert i samsvar med kommunenes endringer i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel. Eksempler på endringene som ble gjort:

- De langsiktige utviklingsgrensene (LUG) som er endret gjennom kommuneplanene (KPA) ble oppdatert. Der kommunene ikke hadde gjort endringer, vises LUG fra 2013.
- De forhåndsavklarte arealene som var avsatt til utbyggingsformål i KPA'ene ble tatt ut, slik at kun gjenværende areal ble vist i kartet.
- Der LUG er lukket og et forhåndsavklart areal/utviklingsområde er blitt liggende utenfor LUG, ble dette arealet tatt ut av kartet.
- Der LUG deler et forhåndsavklart areal/utviklingsområde i to, er delen som ligger innenfor LUG tatt med videre, mens delen som ligger utenfor LUG er tatt ut av kartet.

I delkapittel 3.1 følger en gjennomgang av de forhåndsavklarte arealene, samt avklaringsområder og utviklingsområder som lå igjen i kartet fra RPBA 2019. I delkapittel 3.2 følger resultater fra analyser gjort av alt areal som ligger innenfor LUG i kommunenes gjeldende arealdeler.

3.1. Arealer og områder i RPBA 2019.

Det finnes tre ulike typer kategorier arealer og områder i RPBA 2019.

Forhåndsavklarte arealer er arealer som ble konsekvensutredet og forhåndsavklart for utbygging i RPBA 2013. Arealene ble avklart med hensyn til avgrensning og tilpasset planforutsetningene. Forhåndsavklart til bebyggelse og anlegg, primært bolig.

Utviklingsområder består av to ulike typer. Den første er utviklingsområder hvor omfang av areal og bebyggelse, inkludert forutsetning om tetthet, er avklart, men hvor detaljert avgrensning av området skal skje i kommuneplanen. Den andre er utviklingsområder hvor omfang, tetthet og detaljering av grenser må avklares i kommuneplanen.

Avklaringsområder er en markering av tettsteder eller næringsområder som kommunen ønsker å vurdere i senere arealplanprosess. Det følger ingen avklaringer i RPBA med denne markeringen.

Under gis en gjennomgang av status for disse områdene i hver kommune.

3.1.1 Holmestrand kommune

Tabell 15: Gjennomgang av forhåndsavklarte arealer fra RPBA 2019 i Holmestrand kommune.

Forhåndsavklart areal i RPBA plankart fra 2019 – Holmestrand kommune Status 2025							
Nummer	Navn	Dekar	Innenfor LUG?	Formål KPA	Økosystemtyper / dyrkbart	Fremdeles forhånds-avklart?	Merknad:
306	Skafjellåsen	33	Ja	LNF	33 daa skog – 12daa registrert dyrkbar, grenser til dyrka jord	Ja	Området ligger innenfor LUG, og er ikke endret til boligformål.

Holmestrand har to områder markert som avklaringsområder i kartet fra RPBA 2019:

- Eikeberg; området er ikke omtalt i kommunens arealstrategier eller kommunens senterstruktur, det er ikke lagt inn langsiktige utviklingsgrenser for dette området.
- Område vest for E18, omtalt som Hanekleiva utvidelse; Videre utredning av området har ført til at det i kommuneplanens arealdel for Holmestrand kommune er satt en hensynssone H590 Hanekleiva, som markerer mineralressurs av nasjonal interesse:
 - *H590 Mineralressurs av nasjonal betydning – Hanekleiva (gnr/bnr 316/1, 316/5 m.fl.) Retningslinje: Hensikten med hensynsonen er å unngå utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser. Ved Hanekleiva, innenfor h590_1, er det registrert forekomst av pukk og grus med verdi av nasjonal betydning. Det er ikke tillat å igangsette utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av den mineralske ressursen.*

På bakgrunn av dette vil markeringen av Eikeberg og Hanekleiva som avklaringsområder bli vurdert fjernet fra temakartet. Kommunen vil få mulighet til å komme med sine innspill til dette i revisjonsprosessen, og ved høring av planforslaget.

3.1.2 Horten kommune

Tabell 16: Gjennomgang av forhåndsavklarte arealer fra RPBA 2019 i Horten kommune.

Forhåndsavklart areal i RPBA plankart fra 2019 – Horten kommune							
Status 2025							
Nummer	Navn	Dekar	Innenfor LUG?	Formål KPA	Økosystemtyper / dyrkbart	Fremdeles forhånds-avklart?	Merknad:
301		38	Ja	34 daa LNF 4 daa bolig	28 daa skog – 27 registrert dyrkbart, grenser til dyrka jord 7 daa bebygd 3 daa hei og åpen fastmark.	Ja	
302		36	Nei	35 daa LNF 1 daa bolig	28 daa skog – 27 registrert dyrkbart, grenser til dyrka jord 4 daa hei og åpen fastmark 3 daa bebygd	Avklart i KPA.	Kommunene har ikke tatt inn denne LUGen i KPA. Kommunen har konsentrert sin utviklingen rundt Borre/ USN Campus.

I tillegg har Horten kommune to avklaringsområder Skoppum og Borre/USN Campus. I pågående kommuneplanrullering arbeider kommunen med å avklare langsiktige utviklingsgrenser for disse områdene.

3.1.3 Larvik kommune

Tabell 17: Gjennomgang av forhåndsavklarte arealer fra RPBA 2019 i Larvik kommune.

Forhåndsavklart areal i RPBA plankart fra 2019 – Larvik kommune Status 2025							
Nummer	Navn	Dekar	Innenfor LUG	Formål KPA	Økosystemtyper / dyrkbart	Fremdeles forhånds-avklart?	Merknad:
5	Tenvik	61	Nei	LNF og samferdsel	49 daa dyrka jord 6 daa bebygd 6 daa skog	Avklart i KPA.	LUG er endret i KPA, og området ligger utenfor.
324	Frenvik – Gon	89	Nei	LNF og bolig	39 daa dyrka jord 26 daa bebygd 25 daa skog, - 7daa dyrkbart	Avklart i KPA.	LUG er endret i KPA, og området ligger utenfor.
322+323	Bisjord	157	Nei	LNF	151 daa skog - 8 daa registret dyrkbar 5 daa bebygd 2 daa dyrka jord	Avklart i KPA.	LUG er endret i KPA, og området ligger utenfor.
Utviklings-områder	Omfang avklart. Grenser avklares i kommuneplanen						
1 og 2	Martineåsen	725	Nei	Kombinert		Avklart i KPA.	Det er avsatt arealer til utbyggingsformål i KPA. Området ligger utenfor LUG.
Utviklings-områder	Dekar i KU. Omfang og grenser avklares i KPA						
227	Klova	1319	Nei	LNF			Se under.

I tillegg har Larvik markerte avklaringsområder for Svarstad, Kvelde, Tjøllingvollen, Stavern og Helgeroa. Kommunen har gjennom revisjon av kommuneplanens arealdel fastsatt LUG for disse tettstedene, og områdene vurderes som avklart.

Angående utviklingsområdet/utredningsområde Klova:

Klova næringsområde i Larvik ble foreslått lagt inn i RPBA 2013. Mattilsynet hadde innvending til Klova som førte til avgjørelse hos Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). KMD krevde dokumentasjon på at det finnes løsninger som sikrer minimal risiko for forurensning av drikkevannskildene, og fordelte ansvaret for prosessen til Vestfold fylkeskommune, ~~den gang~~ fylkesmannen, Mattilsynet og Larvik kommune.

I 2016 ledet fylkeskommunen fase 1 av utredningsarbeidet. Arbeidet resulterte i en rapport som består av forarbeider og kravspesifikasjon til videre utredninger. Denne skal ligge til grunn dersom grunneier ønsker å gå videre med utredningene (fase 2).

Arbeidet som er gjennomført er oppsummert i saksutredning – *Melding – statusoppdatering Klova næringsområde – oppfølging av handlingsplan for RPBA*, som var oppe i møte i hovedutvalg for samferdsel og areal den 25.10.2016. I henhold til saken skal grunneier utføre og bekoste de

videre utredningene, fylkeskommunen har ansvar for oppfølging av videre utredninger og skal løpende vurdere om det er mulig å utelukke risiko for forurensning ved en utbygging av Klova. Når grunneier eventuelt er ferdig med videre utredninger skal Statsforvalteren fatte avgjørelse i saken (jfr. KMDs vedtak). Hvis akseptabel risiko kan nås og Klova innarbeides i RPBA, vil normal planprosess følge i kommunen. Hvis akseptabel risiko ikke kan nås, skal Klova tas ut av RPBA.

Fase 2 er, etter det fylkeskommunene er kjent med, ikke påbegynt, og endelig avklaring av om Klova kan regnes som et regionalt næringsområde er ikke gjort.

3.1.4 Sandefjord kommune

Tabell 18: Gjennomgang av forhåndsavklarte arealer fra RPBA 2019 i Sandefjord kommune.

Forhåndsavklart areal i RPBA plankart fra 2019 – Sandefjord kommune Status 2025							
Nummer	Navn	Dekar	Innenfor LUG?	Formål KPA	Økosystemtyper / dyrkbart	Fremdeles forhånds-avklart?	Merknad:
318	Sørby/ Virik	190	Ja	LNF	140daa skog -137daa dyrkbart 33daa dyrka jord 18daa bebygd	Ja	Innenfor LUG i KPA, ikke avsatt til bolig.
24	Øvre Gokstad	46	Ja	LNF	44daa skog 2daa bebygd	Ja	Innenfor LUG i KPA, ikke avsatt til bolig.
201+320+ 321	Rismyr – Huken	279	Nei	LNF	279 daa skog	Avklart i KPA	LUG er endret. Området er byttet med at annet område i KPA.
129	Kjoneåsen	49	Nei	LNF	44 daa skog 5 daa bebygd	Avklart i KPA	LUG er endret. Området er byttet med at annet område i KPA.
316	Sørby/ Virik	189	Nei	LNF	140daa dyrka jord 44daa skog -16 registrert dyrkbar 4dd bebygd	Avklart i KPA	Området er tatt ut av LUG i KPA.
116		7	Nei	LNF	6daa dyrka jord 1daa skog	Avklart i KPA	Området er tatt ut av LUG i KPA.
Utviklings områder	Områder og avgrensning avklares i KPA. Dekar i KU.						
112 og 131	Torp	690+ 1614	Nei	Komb.	Skog/ noe dyrka	Avklart i KPA	Det er avsatt areal til kombinert formål i KPA.
140		38	LUG satt	Bolig	Bebygd, noe dyrka	Avklart i KPA	LUG er lukket og størrelse på området avklart i KPA
141		27	LUG satt	Bolig	Skog	Avklart i KPA	LUG er lukket og størrelse på området avklart i KPA
207		50	LUG satt	Bolig	Annet/ skog	Avklart i KPA	LUG er lukket og størrelse på området avklart i KPA

3.1.5 Tønsberg kommune

Tabell 19: Gjennomgang av forhåndsavklarte arealer fra RPBA 2019 i Tønsberg kommune.

Forhåndsavklart areal i RPBA plankart fra 2019 – Tønsberg kommune Status 2025							
Nummer	Navn	Dekar	Innenfor LUG	Formål KPA	Økosystemtyper / dyrkbart	Fremdeles forhånds-avklart?	Merknad:
49-50	Rørås	117	Ja	LNF	62daa dyrka jord 32daa skog 19daa bebygd 4 daa hei og åpen fastmark	Ja	Innenfor LUG i KPA, ikke avsatt til bolig.
211	Eik	110	Ja	LNF	106daa skog 3daa bebygd 1daa dyrket jord	Ja	Innenfor LUG i KPA, ikke avsatt til bolig.
51	Tykkemark	10	Ja	Kombinert og friområde.	10daa dyrka jord	Avklart i KPA.	Området er regulert.
52	Bispeveien	31	Ja	Friområde og kombinert	26daa dyrka jord 5daa skog 1daa elv	Avklart i KPA.	Området er regulert.
Utviklings-områder	Omfang og grenser avklares i KPA. Dekar i KU.						
29	Presterød-jordet	296	Ja	LNF	Dyrka jord	Ja	Innenfor LUG i KPA, ikke avsatt til bolig.
328	Teien gård	75	Ja	LNF	Skog	Ja	Innenfor LUG i KPA, ikke avsatt til bolig.

Undrumsdal er markert som avklaringsområde i RPBA 2019. Undrumsdal er omtalt som lokalsenter i kommunes senterstruktur. Kommunen har ikke tatt stilling til om Undrumsdal skal ha langsiktige utviklingsgrenser.

3.1.6 Oppsummering av forhåndsavklarte arealer

Tabellen under oppsummerer gjenværende forhåndsavklart areal, som er registrert som dyrka jord, skog eller hei og åpen fastmark. Rundt 480 dekar er igjen av de forhåndsavklarte arealene, av dette er ca. 100 dekar dyrka jord og 380 dekar skog hvorav 176 dekar er registrert dyrkbare. I tillegg er rundt 370 dekar angitt som utviklingsområder, der rundt 300 dekar er dyrka jord.

Tabell 20: Oppsummering av gjenværende forhåndsavklart areal fra RPBA 2019, fordelt på kommunene og økosystem typene dyrka jord og skog. Tall i parentes viser størrelse på gjenværende avklaringsområder.

Kommune	Gjenværende forhåndsavklart areal – fordelt på økosystemtypene dyrka jord, skog og hei og åpen fastmark, samt registrert dyrkbar jord.				
	Dyrka jord	Skog	Hei og åpen fastmark	TOTAL	Hvorav dyrkbart
Holmestrand		33		33	12

Horten		28	3	31	27
Larvik					
Sandefjord	33	184		217	137
Tønsberg	63 (+296)	138 (+75)	4	205 (+371)	
TOTALT	96 (+296)	383 (+75)	7	486 (+371)	176

3.2. Analyser av arealene innenfor langsiktige utviklingsgrenser

I RPBA 2019 gis følgende beskrivelse av de langsiktige utviklingsgrensene.

«De langsiktige utviklingsgrensene som forkortes LUG, er en avtale mellom regionale myndigheter og kommunene. Kommunene får gjennom de langsiktige utviklingsgrensene avklart et langsiktig handlingsrom til utvikling, og forplikter seg samtidig til at hovedvekten av utviklingen skal skje som fortetting og transformasjon i eksisterende byer og tettsteder. Det vises til R3². De langsiktige utviklingsgrensene har to formål:

- 1. avklare arealer for kommunens langsiktige utbyggingsmønster*
- 2. verne om store sammenhengende jordbruks-, natur- og kulturområder slik at kvaliteter av nasjonal og regional verdi ivaretas*

Ved å angi langsiktige utviklingsgrenser rundt eksisterende by- og tettstedsområder, markeres yttergrensene for hvor framtidig utbygging kan skje. En tydelig grense mellom utbygging og vern gir kommuner, næringsliv og andre samfunnsaktører større forutsigbarhet. Innenfor langsiktige utviklingsgrenser er de fleste nasjonale og regionale interesser forhåndsavklart slik at utbygging kan prioriteres.»

Videre presiseres det at:

«Ikke alle arealer innenfor langsiktige utviklingsgrenser er utbyggingsområder. Innenfor de langsiktige utviklingsgrensene er det flere interesser som bør ivaretas. Selv om hensynet til vekst skal veie tungt, er ikke alle arealene innenfor de langsiktige utviklingsgrensene utbyggingsområder. Kommunene bør sikre verneinteresser og tilgangen til viktige nærmiljøkvaliteter [...].

Det er viktig å merke seg at det finnes flere parametere som innvirker på om et areal kan benyttes til utbyggingsformål. Før et areal kan avsettes til utbyggingsformål må de prosess- og utredningskrav som følger av plan- og bygningsloven følges.

Kommunene som har tegnet langsiktige utviklingsgrenser i arealdelen har gjort det noe ulikt. Derfor kan ikke tallene under nødvendigvis sammenlignes kommune for kommune. I de kommende tabellene oppsummeres hvilke økosystemtyper, og hvilke arealformål som finnes

² R3 bety Retningslinje 3 i gjeldende RPBA.

innenfor de langsiktige utviklingsgrensene i de ulike kommunene i gjeldende planer. Der LUG er åpen mot for eksempel sjø, er vannlinje benyttet til å avgrense LUG.

Analysene viser at det innenfor de langsiktige utviklingsgrensene er;

- Registrert i overkant av 17 200 dekar skog, og over 1 900 dekar med dyrka jord. Se tabell 21 for mer detaljer.
- Registrert i overkant 3 100 dekar dyrkbart areal.
- Avsatt 4000 daa til landbruks-, natur og friluftsmål i kommunenes arealplaner. Se tabell 22 for mer detaljer.

Tabell 21: Arealer innfor LUG fordelt på ulike økosystemtyper og kommuner.

Arealet (antall dekar) innenfor LUG fordelt på ulike økosystemtyper og kommuner.						
Økosystem- type	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	TOTALT
Bebyggelse/ samferdsel	7 249	7 650	13 789	21 326	17 911	67 925
Dyrket jord	317	43	239	633	709	1 941
Elver/ bekker	38	0	52	16	19	125
Grasmark	0	0	0	17	59	76
Hei og åpen vegetasjon	310	228	635	1 225	819	3 217
Innsjøer/ tjern	18	2	17	111	36	184
Lite vegetert mark	73	0	225	87	120	505
Skog	2 328	853	2 372	6 978	4 730	17 261
Svaberg, kyststrender og dyner	3	2	464	12	152	633
Våtmark	0	11	0	8	0	19
Åpent hav	0	1	3	2	2	8
TOTALT	10 338	8790	17 796	30 414	24 556	91 894
Hvorav dyrkbare jord	170	145	242	1 222	1 340	3 118

Tabell 22: Arealet innenfor LUG fordelt på ulike arealformålsgrupper og kommune.

Arealet (dekar) innenfor LUG fordelt på ulike arealformålsgrupper og kommuner.						
Arealformåls-gruppe	Holmestrand	Horten	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	TOTALT
Bolig eller sentrumsformål	4 729	5 150	6 598	14 959	10 343	41 779
Fritids-bebyggelse	4	-	13	47	23	87
Tjeneste-yting	607	365	1 132	989	1 236	4 329
Handel	37	41	384	138	42	642
Turistformål	5	3	7	6	35	56
Nærings-virksomhet	1 129	243	727	3 301	2 767	8 167
Råstoff-utvinning	-	-	-	25	-	25
Kombinerte formål	339	369	785	1 319	1 605	4 417
Idrettsanlegg	154	159	494	540	380	1 727
Andre formål	215	181	459	552	484	1 891
Samferdsel	1 241	1 040	3 307	2 639	3 558	11 785
Blå-/grønn-struktur	1 246	1 103	3 250	4 005	2 655	12 259
LNFR	540	74	293	1 714	1 339	3 960
LNFR-spredt	-	-	-	40	-	40
Havner og småbåthavner	27	55	278	42	38	440
Sjø og vassdrag, flerbruk	61	7	69	96	50	283
Akvakultur	3	-	-	-	-	3
Udefinert	-	-	-	-	1	1
TOTALT	10 338	8 790	17 796	30 414	24 556	91 894

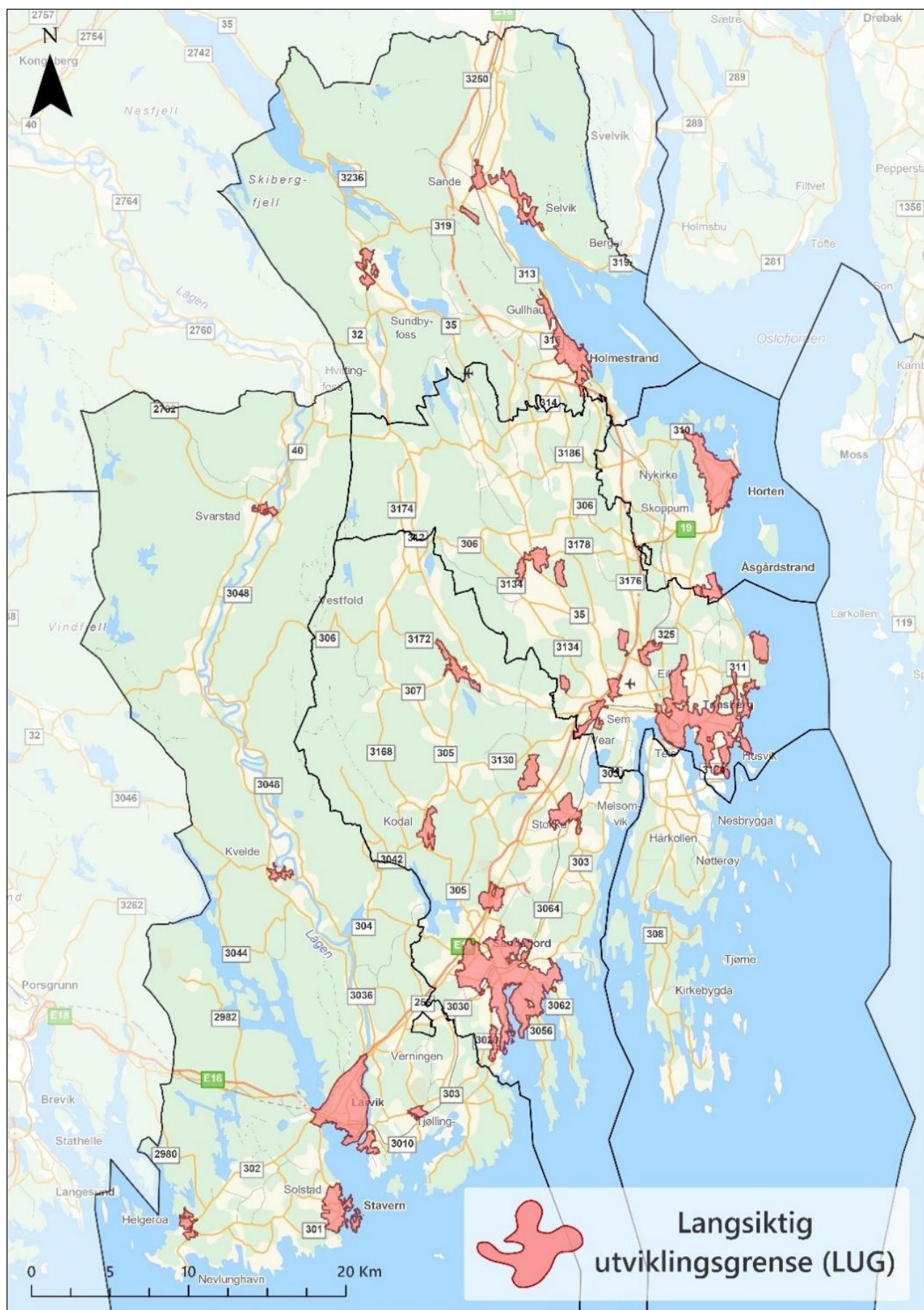
3.3. Planreserve innenfor og utenfor langsiktige utviklingsgrenser

Kommunene har i ulik grad benyttet LUG som et verktøy i sine planer. Derfor kan ikke tallene sammenlignes direkte mellom kommunene. For eksempel har Horten kommune et pågående arbeid med å avklare LUG for eksisterende tettsteder. Det er også viktig å merke seg at den

viktigste reserven for utbygging innenfor de langsiktige utviklingsgrensene er fortetnings- og transformasjonsareal på allerede bebygde områder, og at disse områdene ikke er en del av planserven. Samlet sett er det i underkant av 7 000 dekar planreserve på ubebygde areal innenfor de langsiktige utviklingsgrensene, og rundt 9 800 dekar utenfor.

Tabell 23: Planreserve innenfor og utenfor langsiktige utviklingsgrenser, fordelt på arealformalsgrupper og kommunene. Kilde: Langsiktige utviklingsgrenser fra kommunene og arealregnskapet.

Planreserve fordelt på arealformalsgrupper, innenfor og utenfor LUG, samt kommunene.										
Kommune	Bolig og sentrums-formål		Tjenesteyting		Handel		Nærings-virksomhet		Kombinerte formål	
	Inn.	Uten.	Inn.	Uten.	Inn.	Uten.	Inn.	Uten.	Inn.	Uten.
Holmestrand	657	833	187	559	0	2	197	817	68	118
Horten	123	699	20	144	0	0	17	103	34	247
Larvik	218	545	150	85	34	1	40	1157	56	1607
Sandefjord	1487	430	147	71	40	0	835	176	228	1188
Tønsberg	941	402	121	155	0	0	1017	419	362	55
TOTALT	3426	2909	625	1014	74	3	2106	2672	748	3215

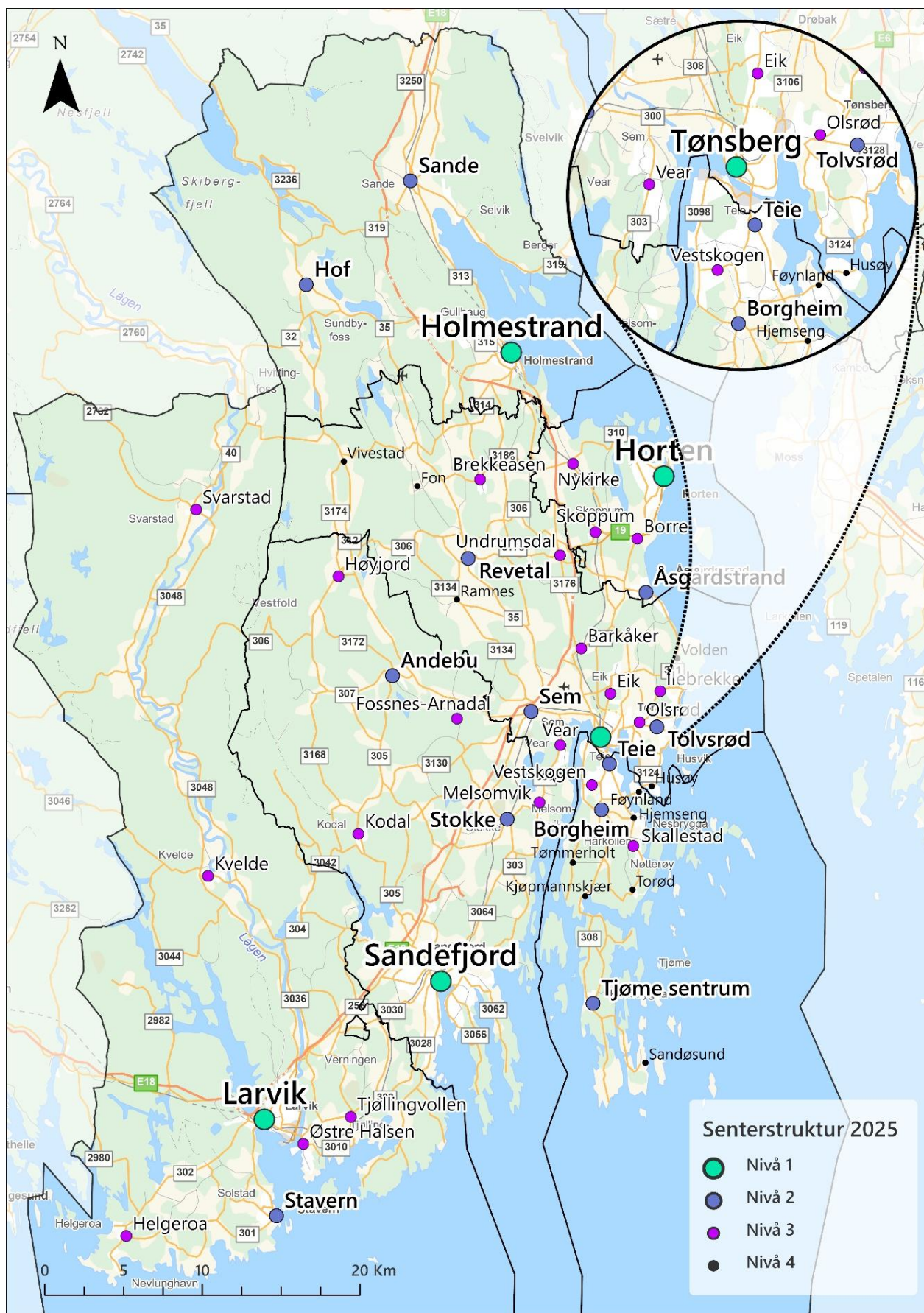
Figur 12: Viser polygonene for langsiktige utviklingsgrenser som er benyttet i analysen.

4. Senterstruktur i kommunene

I Vestfold kommunene er senterstrukturen fastsatt som en del av arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel, og er slik en del av kommunenes overordnede prinsipper for framtidig arealutvikling. Alle kommunene i Vestfold har en arealstrategi, men med litt ulik utforming med tanke på tettstedshierarki. Arealstrategien gir kommunen et grunnlag for å styre arealbruken i ønsket retning, blant annet for å samordne bolig-, areal- og transportplanlegging. En langsiktig arealstrategi er en viktig kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, og bidrar til at arealdelen er godt tilpasset kommunens behov og utfordringer.

I RPBA 2019 er senterstruktur omtalt under tema handel, der senterstrukturen som var satt opp i Regional plan for handel og sentrumsutvikling i Vestfold (vedtatt 2009) ble videreført. Denne strukturen knytter seg planens retningslinjer for handelsetableringer.

I delkapitlene under oppsummeres kommunens senterstruktur, slik de var fastsatt høsten 2025.

Figur 13: Viser senterstrukturen slik den var fastsatt i kommunene høsten 2025. Kilde: Kommuneplanene.

4.1. Færder kommune

Færder kommune har i gjeldende kommuneplanens arealdel et kart som angir følgende senterstruktur:

Tabell 24: Senterstruktur Færder kommune, per høst 2025. Kilde: Færder, 2025.

Senterstruktur Færder kommune, per høst 2025.			
Nivå 1	Nivå 2 Områdesenter	Nivå 3 Lokalsenter	Nivå 4 Nærsenter
	Borgheim	Vestskogen	Føyenland
	Tjøme sentrum	Skallestad	Sandøsund
	Teie sentrum		Hjemseng
			Tømmerholt
			Kjøpmannskjær
			Torød

I planbeskrivelsen er det gitt følgende omtale:

Senterstrukturen definerer de ulike tettstedenes og bygdenes funksjon i kommunen. Sentrene i Færder kommune må tilby arbeidsplasser, boliger og publikumsrettede funksjoner i den grad det er hensiktsmessig med tanke på senterets lokasjon, størrelse og ønskede funksjon. Senterstrukturen har tre nivåer: områdesenter, lokalsenter og nærsenter.

Tjøme sentrum, Borgheim og Teie er angitt som kommunens områdesentre. Dette er i samsvar med RPBA, hvor disse områdene er listet opp som større tettstedssentre. Områdesentrene er de største sentrene i senterstrukturen og er ment å betjene store deler av kommunen. Vestskogen og Skallestad er angitt som kommunens lokalsentre, mens Føyenland, Sandøsund, Hjemseng, Tømmerholt, Kjøpmannskjær og Torød er angitt som kommunens nærsentre. Det er kun Hjemseng og Kjøpmannskjær som ikke er listet opp i RPBA som mindre tettstedssentre. Ifølge RPBA kan kommunen selv velge å ta inn flere områder som er relevante å utvikle i forbindelse med rullering av kommuneplanen (Færder kommune, 2023).

I forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026-2038 som lå ute på høring til november 2025, ble det forslått følgende endringer i senterstrukturen:

- Kaldnes Vest foreslåes som nytt lokalsenter.
- Føyenland, Sandøsund, Hjemseng, Tømmerholt, Kjøpmannskjær og Torød foreslås endret fra nivå 4 til nivå 3 senter.
- Nivå 4 i senterstrukturen foreslåes fjernet.

Med tilhørende omtale:

Områdesentrene

Kommunens tre områdesentre: Borgheim, Tjøme sentrum og Teie sentrum er viktige utviklingsområder i kommunens framtidige utvikling. Alle områdene har et stort potensial for boligutvikling gjennom fortetting og transformasjon.

Kommunesentrene skal også videreutvikles som lokale service- og møteplasser, og fylle et regionalt behov. Her skal man finne privat- og offentlig service, kultur- og rekreasjonstilbud og arbeidsplasser. Borgheim vil ha funksjonen som kommunesenter med konsentrasjon av offentlig tjenesteyting, mens Teie sentrum vil være kommunens viktigste handelssenter. Tjøme sentrum vil være senter med daglige servicebehov for sørlige deler av kommunen, med særlig innretning mot turisme.

Lokalsentrene

Lokalsentre er sentre som dekker befolkningens daglige servicebehov og fungerer som naturlige møteplasser i lokalsamfunnet. I sentrale områder med større befolkningsgrunnlag tilbyr lokalsentrene et bredt spekter av tjenester og fasiliteter, som dagligvare, kiosk, frisør, lege, tannlege, skole, barnehage og idrettsanlegg, samt tilrettelagte utendørs oppholdsplasser som torg. I mindre tettbygde områder har lokalsentrene et mer begrenset tilbud, med noen utvalgte tjenester og fasiliteter som tilpasses stedets størrelse, beliggenhet og lokale behov.

Kaldnes vest er lagt inn som et framtidig lokalsenter med et bredt spekter av tjenester og fasiliteter, og som vil utvikles gradvis i tilknytting til den øvrige transformasjonen av bolig og næring (Færder kommune, 2026).

4.2. Holmestrand kommune

Holmestrand kommune har i kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035 følgende senterstruktur.

Tabell 25: Senterstruktur Holmestrand kommune, per høst 2025. Kilde: Holmestrand kommune, 2022.

Senterstruktur Holmestrand kommune, per høst 2025.			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4
Administrasjonssenter			
Holmestrand by	Sande sentrum		
	Hof sentrum		

Med følgende omtale:

Senterstruktur

- *Hovedvekten av framtidig vekst og utvikling skal skje i og rundt kommunens større by- og tettstedsområder: Holmestrand by (administrasjonssenter), Sande sentrum (inkludert aksene Dunihaugen-Skafjell-Selvik-Nordre Jarlsberg brygge) og Hof sentrum. Langsiktige utviklingsgrenser (LUG), slik som de er definert i RPBA Vestfold, avgrenser utviklingsområdet for kommunens tre hovedsenter.*

- *Mindre sentre, utenfor de områdene som er definert igjennom LUG i RPBA Vestfold, skal ha mulighet til å opprettholde befolkningsgrunnlaget. Utvikling skal primært skje innenfor allerede eksisterende utbyggingsarealer (Holmestrand kommune, 2022).*

4.3. Horten kommune

Horten kommune har i kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 en figur som viser:

Tabell 26: Senterstruktur Horten kommune, per høst 2025. Kilde: Horten kommune, 2022.

Senterstruktur Horten kommune, per høst 2025.			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4
Horten by	Åsgårdstrand	Nykirke	
		Skoppum	
		Borre	

Med følgende omtale;

Spredt konsentrasjon - bærekraftig arealpolitikk i Horten kommune

- *Byene og tettstedene i Horten skal være helsefremmende, bærekraftige og attraktive. Arealpolitikken i Horten kommune baserer seg på prinsippet spredt konsentrasjon. Dette innebærer at utviklingen skal skje i og i tilknytning til eksisterende byer og tettsteder – Horten by, Åsgårdstrand, Skoppum, Borre og Nykirke. Prinsippet er i tråd med nasjonale og regionale føringer.*
- *Utbyggingsprinsippet spredt konsentrasjon har ligget fast gjennom flere kommuneplanperioder. Prinsippet gir klare føringer for hvor utviklingen skal skje og ivaretar dyrka mark og naturområder. Utvikling i og tilknytning til etablerte byer og tettsteder reduserer behovet for ny infrastruktur. (Horten kommune, 2022)*

4.4. Larvik kommune

I kommuneplanens samfunnsdel 2024-2040 er følgende senterstruktur for Larvik kommune gitt:

Tabell 27: Senterstruktur Larvik kommune, per høst 2025. Kilde: Larvik kommune, 2024.

Senterstruktur Larvik kommune, per høst 2025.			
Nivå 1 Handels- og administrasjonssenter	Nivå 2	Nivå 3 Prioriterte tettsteder	Nivå 4
Larvik by	Stavern by	Helgeroa	
		Østre Halsen	

		Tjøllingvollen	
		Kvelde	
		Svarstad	

Med følgende omtale:

- Larvik by som attraktivt og urbant tyngdepunkt i kommunen
 - 70 % av boligbehovet skal dekkes her
 - Handel- og kontorarbeidsplasser lokaliseres i sentrum
 - Knutepunktutvikling rundt jernbanestasjonen i indre havn
 - Fortetting og transformasjon innenfra og ut
 - Sentrumsstrategi og byutviklingsprogram som trekker de lange linjene for videre satsning på strategisk by- og sentrumsutvikling
- Stavern by – attraktiv hele året
 - 20 % av boligbehovet skal dekkes her
 - Handel lokaliseres i sentrum
- Prioriterte tettsteder
 - 10 % av boligbehovet skal dekkes her
 - Stimulere til lokalt næringsliv
 - Opprettholde og tilrettelegge for dynamiske og levende tettsteder med aktive nærmiljøutvalg (Larvik kommune, 2024)

4.5. Sandefjord kommune

I kommuneplanens samfunnsdel for Sandefjord kommune 2025-2037 er følgende senterstruktur satt opp:

Tabell 28: Senterstruktur Sandefjord kommune, per høst 2025. Kilde: Sandefjord kommune, 2025.

Senterstruktur Sandefjord kommune, per høst 2025.			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4
Byen	Tettsted	Lokalsenter	
Sandefjord by	Andebu	Fossnes-Arnadal	
	Stokke	Høyjord	
		Kodal	
		Melsomvik	

Med følgende omtale:

«By- og tettstedsutvikling

Sandefjord har en flerkjernet struktur med flere urbane områder hvor Sandefjord sentrum og Stokke er områdene som har tettest bebyggelse. Sandefjord sentrum er i en særstilling i

forhold til de øvrige stedene med sin kvartalsbebyggelse og tydelige tyngdepunkt for handel i kommunen.

Befolkningsveksten i kommunen har over tid ligget på ca 1 % årlig vekst og mesteparten av denne veksten har skjedd i boligområdene knyttet til Sandefjord og Stokke, mens det har vært en moderat vekst i Andebu. Det forventes at denne trenden vil vedvare, men at befolkningsveksten kan avta noe i henhold til statens framskrivninger.

Det er ønskelig med vekst i alle områdene i kommunen i samsvar med stedenes kvaliteter, samtidig som stedsidentitet og kulturmiljøer ivaretas. Den sterkeste veksten bør kanaliseres til områder hvor det allerede finnes god kapasitet på kommunale tjenester og infrastruktur. For Sandefjord betyr det at den største veksten bør skje i Sandefjord sentrum og Stokke.

Sandefjord sentrum har vokst til å bli en middels stor by og det kan vises til trender hvor enkelte deler av byen utvikler behov for mer lokale funksjoner og tjenester. Det er utredet hvorvidt byen er tjent med å stimulere denne trenden ytterligere ved å formalisere enkelte av disse områdene som "nærsenter" med mulighet for flere funksjoner enn i ordinære boligområder. En nærmere vurdering og avklaring av dette vil skje i kommuneplanens arealdel, men foreløpig konklusjon er at det ikke opprettes nye enheter i kommunens stedshierarki, men at kommunens satsinger på utvalgte fortettingsområder gjøres tydeligere og med sterkere virkemidler samt at det vurderes i hvilken grad funksjoner skal fordeles til fortettingsområder.» (Sandefjord kommune, 2025)

4.6. Tønsberg kommune

I kommuneplanens samfunnsdel for Tønsberg kommune 2021-2033 er følgende senterstruktur fastsatt:

Tabell 29: Senterstruktur Tønsberg kommune, per høst 2025. Kilde: Tønsberg kommune, 2021.

Senterstruktur Tønsberg kommune, per høst 2025.			
Nivå 1	Nivå 2 Områdesenter	Nivå 3 Lokalsenter	Nivå 4 Nærsenter
Tønsberg by	Revetal	Brekkeåsen	Vivestad
	Sem	Undrumsdal	Fon
	Tolvsrød	Barkåker	Ramnes
		Eik	Volden
		Ilebrekke	Husøy
		Olstrød	
		Vear	

I forslag til kommuneplanens samfunnsdel for Tønsberg kommune 2025, som lå ute på høring til 4. januar 2026, er det foreslått å legge til et lokalsenter på Råel. I forslaget er nivåene beskrevet på følgende måte:

Tønsberg by:

Tønsberg by med tilliggende transformasjonsområder skal dyrkes som både kommune- og regionssenter. Det er av stor verdi for hele Tønsbergregionen at byen Tønsberg har en høy attraksjons- og tiltrekningskraft. Dette skal skje gjennom:

- et stort mangfold av tilbud innen handel, kultur, arbeidsplasser og tjenestetilbud*
- å sørge for god blanding av bolig og næringstilbud i og rundt bykjernen*
- å videreutvikle Tønsberg som et regionalt transportknutepunkt med god tilgjengelighet og sentral plassering av jernbane- og busstasjon – med enkel overgang til andre miljøvennlige transportmidler*
- å ta vare på byens identitet og det historiske sentrum*
- å sørge for nok parker, plasser og byrom av god kvalitet og varierte innhold*
- å prioritere etablering av promenade og rekreasjonsarealer langs Kanalen*
- at veksten vi planlegger bør skje ut fra bykjernen, og at utvikling av områdene rundt må skje i en takt som gjør at ikke bysentrum svekkes*
- at transformasjonsområdene i byområdet rundt Tønsberg sentrum får funksjoner som ikke kan innpasses i bykjernen, men styrker Tønsberg som regionsentrum. Disse områdene kan ha blandede funksjoner, men funksjonsblandingen må være i samsvar med gjeldende arealplaner og/eller bygge opp under arealstrategiens hovedgrep for området*
- at trær og vegetasjon behandles som en essensiell del av infrastrukturen for å fremme biologisk mangfold, steds karakter, rekreasjonsmuligheter og klimatilpassning*

Områdesentre:

Områdesentrene Revetal, Sem og Tolvsrød er i dag veletablerte tettsteder som skal videreutvikles med et bredt tilbud innen varehandel, servicefunksjoner og sosial infrastruktur som skole, barnehage og kultur- og idrett- og fritidstilbud. Det skal fortettes i områdesentrene og i fortettingssonene nær områdesentrene der disse er avklart i kommuneplankartet. I tillegg til effektiv bruk av arealer er inkluderende og aktive møteplasser, samt miljøvennlig og effektive mobilitetsløsninger viktig i fremtidig utvikling av områdesentrene.

Bygdebyen Revetal er definert som et områdesenter og skal videreutvikles som handelssenter, bo- og tettstedssenter med et bredt tilbud av offentlige tjenester og arbeidsplasser.

Lokalsentre:

Lokalsentrene skal videreutvikles med tilbud dimensjonert for å dekke det daglige behovet for varehandel, tjenester og sosial infrastruktur som skole, barnehage og kultur- og idrett- og fritidstilbud. Det kan være dagligvare og enkelte servicefunksjoner innen helse, og hverdagsaktiviteter som skole/barnehage og idrett. Det skal fortettes i lokalsentrene og i fortettingssonene nær lokalsentrene der disse er avklart på kommuneplankartet. I tillegg er inkluderende og aktive møteplasser, samt miljøvennlig og effektive mobilitetsløsninger viktig i fremtidig utvikling av lokalsentrene.

Nærsentre:

Nærsentrene er primært sosialt og kulturelt viktige steder/greder. Nærsentrene har et begrenset tilbud og deres fremste oppgave er å skape identitet og tilhørighet. De bør videreutvikles gjennom funksjoner som styrker dette, som skole, barnehage og kultur- og idrett- og fritidstilbud. Det er ikke pekt ut fortettingssoner i og nær nærsenterne.

5. Scenarier for fremtidig nedbygging i Vestfold

Som del av kunnskapsgrunnlaget er det utviklet scenarier for fremtidig nedbygging i Vestfold. Dette er en *teoretisk øvelse*, med formål å illustrere potensielt omfang av nedbygd natur de neste 25 år og 50 år dersom de siste 7 årene legges til grunn. Disse scenariene er kun basert på data fra NINA om faktisk nedbygging av natur i perioden 2017-2024, og henger *ikke* sammen med planreserven til kommunene (som er omtalt over).

5.1. Om datagrunnlaget

Dataene som er brukt for å beregne arealscenarier for Vestfold er fra Norsk institutt for naturforskning (NINA³). NINA har kartlagt nedbygging av natur og friluftslivsområder basert på satellittbilder og AI, og deretter kvalitetssikret ved bruk av tjenester som norgeskart.no, Norge i bilder og Google Earth Pro. Etter å ha sjekket tusenvis av tilfeldige steder for å bekrefte eller avkrefte om natur hadde gått tapt, fant man en feilmargen på 18 prosent.

Ifølge dataene til NINA har det blitt bygd ned 12 813 020 m² natur og friluftslivsområder i perioden 2017-2024 i Vestfold. Dette tilsvarer 12 813 dekar eller 12,8 km². Trekker man ifra feilmarginen på 18 prosent, har det blitt bygget ned 10 506 676 m² natur og friluftslivsområder. Dette tilsvarer i underkant av 1 500 fotballbaner.

Samtidig påpekes det at selv om feilmarginen på stedene som er identifisert som naturtap skal tas høyde for, er det ikke kvalitetssikret hvor ofte AI-modellen *overser* naturtap. Dette kan eksempelvis være naturtap som følge av skogsbilveier og små hytter, som ikke fanges opp i den grove oppløsningen på satellittbildene som er brukt som grunnlag (10x10 meter). Hvis man trekker fra feilmarginen oppgitt ovenfor betyr dette at datagrunnlaget viser et minimumstall og at man kan forvente et noe høyere reelt naturtap.

5.2. Metode for å beregne scenarier

For å beregne scenarier for fremtidig nedbygging i Vestfold, har vi tatt utgangspunkt i datasettet til NINA om nedbygd areal i perioden 2017-2024 og fjernet usikkerhetsmarginen på 18 prosent. Vi har deretter først beregnet hva dette utgjør i gjennomsnittlig naturtap per år, og deretter brukt det årlige snittet til å beregne forventet naturtap i hhv. 2050 (om 25 år) og 2075 (om 50 år) i Vestfold som helhet.

For hvert av de tre alternativene er gjennomsnittet deretter fordelt per innbygger i hver kommune. Snitt per innbygger er valgt i stedet for kommunestørrelse for å få mer realistiske scenarier for fremtidig nedbygging, da dette i større grad kan forventes å henge sammen med befolkningsstørrelse og ikke geografisk utstrekning.

³ Rapport publiseres i løpet av våren. Mer informasjon om datasettet finnes her: <https://www.nina.no/Om-NINA/Aktuelt/Nyheter/article/viser-nedbygging-av-naturen-ved-hjelp-av-fugleperspektiv-og-kunstig-intelligens>

En potensiell kritikk mot dette datasettet er at viktig infrastruktur, slik som InterCity-utbyggingen, legger beslag på mye natur. Vi har derfor valgt å lage tre ulike alternativer for scenariene:

1. All nedbygging av natur, inkludert til InterCity og deponiområder. Dette er tallene NINA opererer med.
2. Inkluderer naturtap som følge av InterCity-utbyggingen, men ekskluderer naturtap fra deponiområdene i beregningen. Bakgrunnen er at InterCity er et permanent arealbeslag, mens deponiområdene etter planen skal tilbakeføres til skog eller dyrket mark.
3. Ekskluderer naturtap fra både InterCity og deponiområdene i beregningen. Bakgrunnen for å inkludere dette scenariet er å illustrere hvor mye natur som potensielt vil bygges ned i fremtiden, etter at man har trukket ifra viktig infrastrukturutvikling.

Alternativ 1: Med InterCity og deponi (all utbygging).

1. Nedbygd 2017-2024 i Vestfold = 12 813 020 kvm
2. 82 % av 12 813 020 = 10 506 676 kvm
3. $10\,506\,676 / 7 = 1\,500\,954$ kvm (gjennomsnittlig nedbygd per år 2017-2024)
4. $1\,500\,954 \times 25 = 37\,523\,850$ kvm = (nedbygd frem til 2050)
5. $1\,500\,954 \times 50 = 75\,047\,700$ kvm (nedbygd frem til 2075)

Kommune	Andel av total befolkning	Areal 2050	Areal 2075
Holmestrand	10,46 %	3 924 994,71	7 849 989,42
Horten	10,86 %	4 075 090,11	8 150 180,22
Tønsberg	23,18 %	8 698 028,43	17 396 056,86
Færder	10,68 %	4 007 547,18	8 015 094,36
Sandefjord	25,87 %	9 707 419,99	19 414 839,98
Larvik	18,94 %	7 107 017,19	14 214 034,38

Alternativ 2: Med InterCity, uten deponi.

1. Nedbygd 2017-2024 i Vestfold = 12 483 580 kvm
2. 82 % av 12 483 580 = 10 236 535,6 kvm
3. $10\,236\,535,6 / 7 = 1\,462\,362$ kvm (gjennomsnittlig nedbygd per år 2017-2024)
4. $1\,462\,362 \times 25 = 36\,559\,050$ kvm = (nedbygd frem til 2050)
5. $1\,462\,362 \times 50 = 73\,118\,100$ kvm (nedbygd frem til 2075)

Kommune	Andel av total befolkning	Areal 2050	Areal 2075
Holmestrand	10,46 %	3 824 076,63	7 648 153,26
Horten	10,86 %	3 970 312,83	7 940 625,66
Tønsberg	23,18 %	8 474 387,79	16 948 775,58
Færder	10,68 %	3 904 506,54	7 809 013,08
Sandefjord	25,87 %	9 457 826,23	18 915 652,46
Larvik	18,94 %	6 924 284,07	13 848 568,14

Alternativ 3: Uten InterCity og deponi.

1. Nedbygd 2017-2024 i Vestfold = 11 334 119 kvm
2. 82 % av 11 334 119 = 9 293 977,58 kvm
3. 9 293 977,58 / 7 = 1 327 711 kvm (gjennomsnittlig nedbygd per år 2017-2024)
4. 1 327 711 x25 = 33 192 777 kvm = (nedbygd frem til 2050)
5. 1 327 711 x50 = 66 385 554 kvm (nedbygd frem til 2075)

Kommune	Andel av total befolkning	Areal 2050	Areal 2075
Holmestrand	10,46 %	3 471 964,47	6 943 928,94
Horten	10,86 %	3 604 735,58	7 209 471,16
Tønsberg	23,18 %	7 694 085,71	15 388 171,42
Færder	10,68 %	3 544 988,58	7 089 977,16
Sandefjord	25,87 %	8 586 971,41	17 173 942,82
Larvik	18,94 %	6 286 711,96	12 573 423,92

5.3. Scenarier

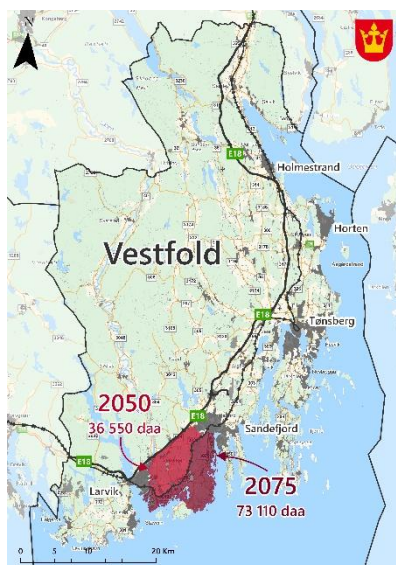
Under vises de 3 ulike alternativene, med begge scenarier i samme figur. Først vises Vestfold samlet, deretter per kommune. Scenariene illustreres ved at det er lagt en buffer/ring rundt eksisterende byområder (legges 'utenfor' nåværende tettstedsavgrensing). Områdene som vises som nedbygd i scenariene inkluderer landbruk, natur og friluftsområder (LNF, altså ikke kun natur), men ekskluderer allerede nedbygd areal (alt som vises som grått på kartet; veier, eksisterende tettsteder, mv.).

Vestfold samlet

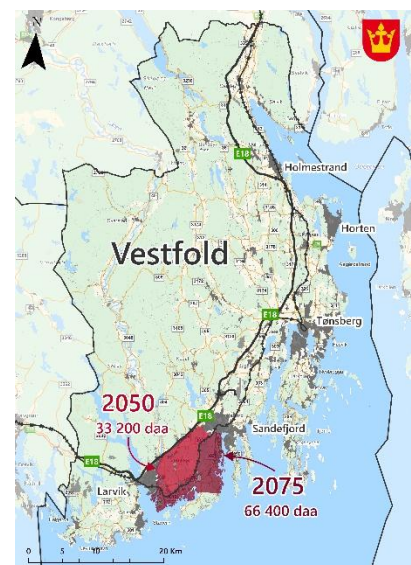
Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

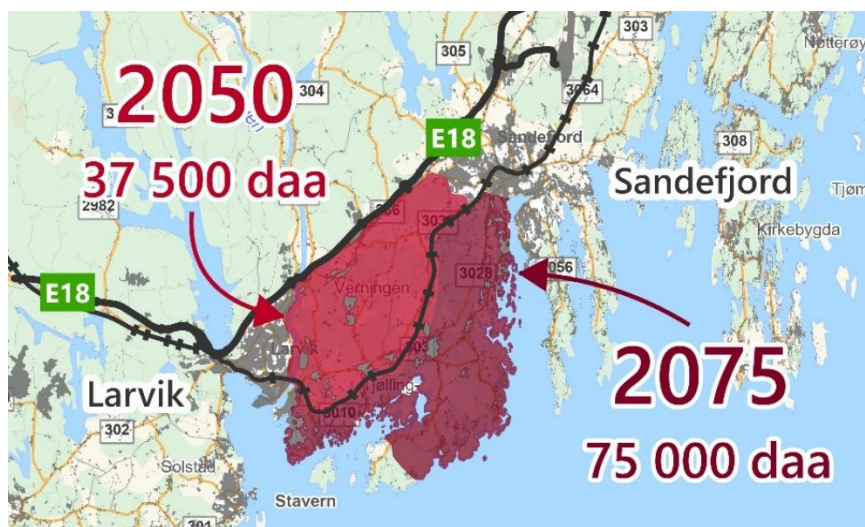
Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

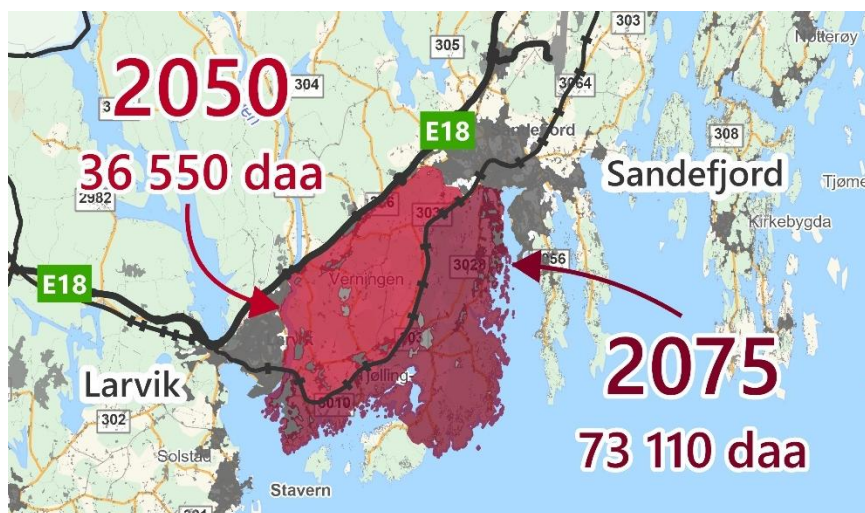
Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

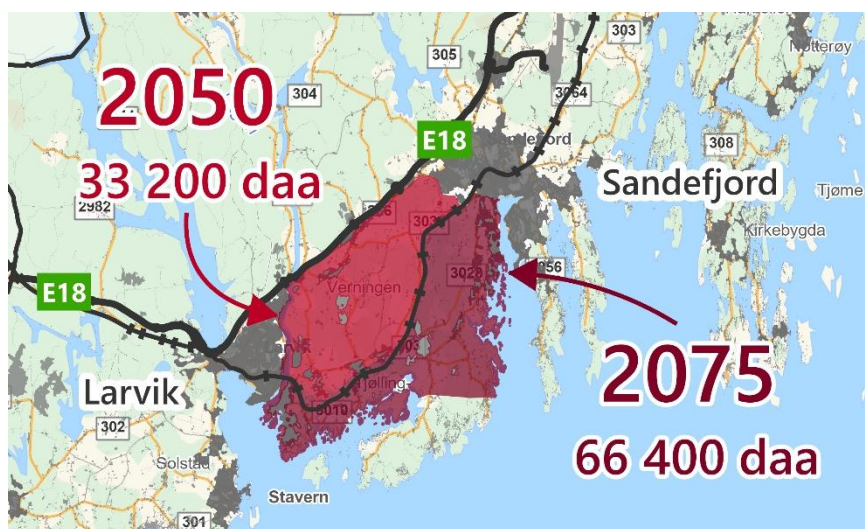
Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

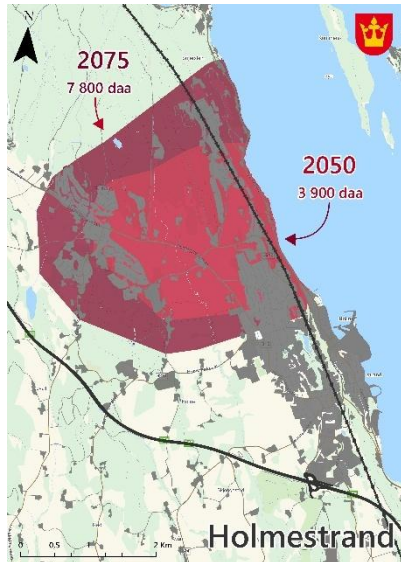

Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

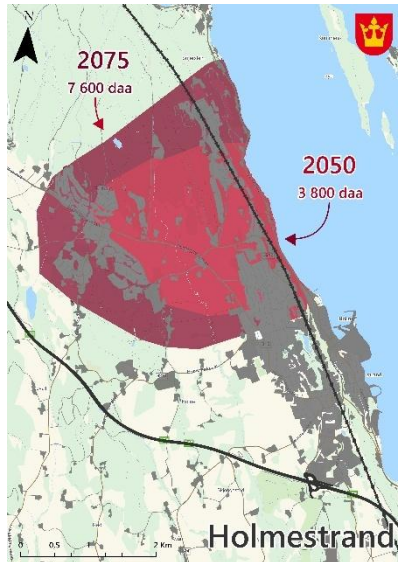
Holmestrand

Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

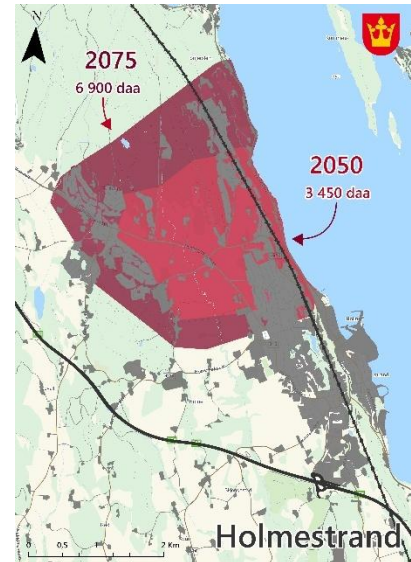
2050: 3 900 daa
2075: 7 800 daa

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

2050: 3 800 daa
2075: 7 600 daa

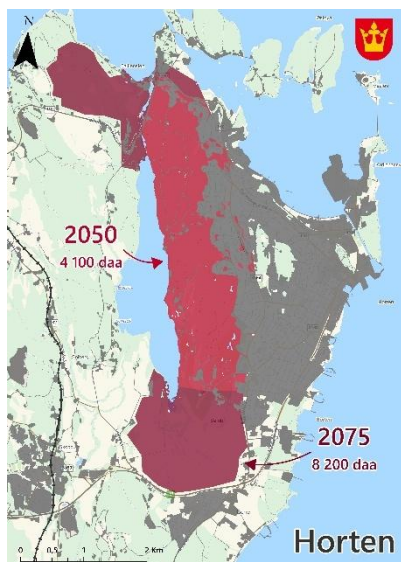
Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

2050: 3 450 daa
2075: 6 900 daa

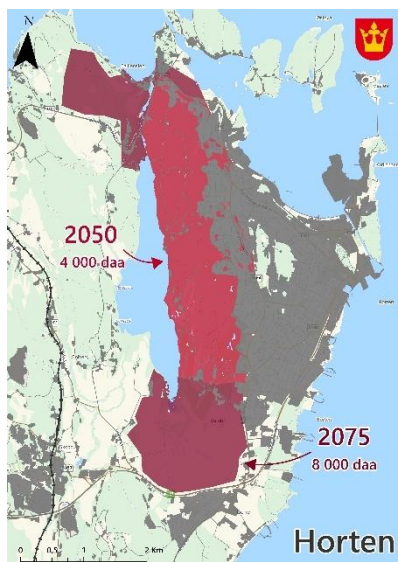
Horten

Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

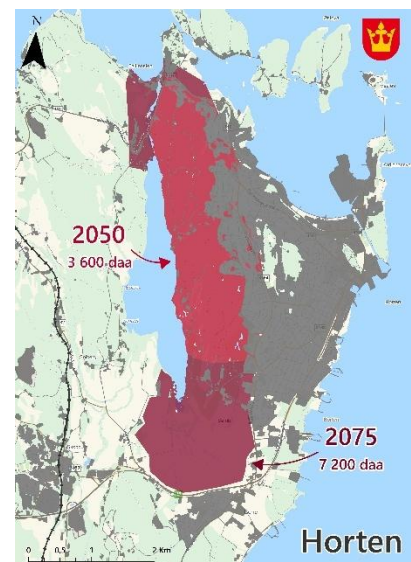
2050: 4 100 daa
2075: 8 200 daa

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

2050: 4 000 daa
2075: 8 000 daa

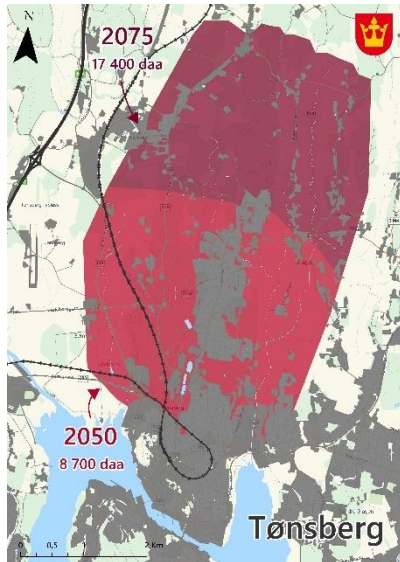
Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

2050: 3 600 daa
2075: 7 200 daa

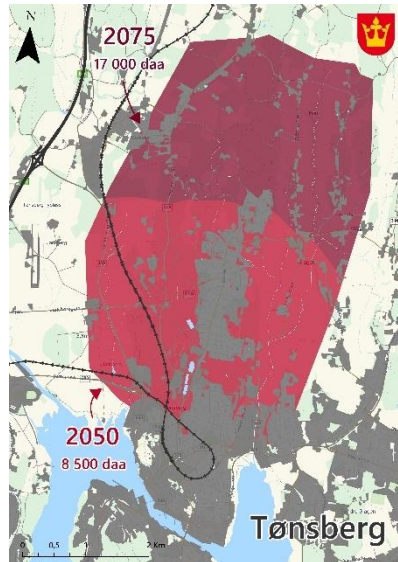
Tønsberg

Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

2050: 8 700 daa
2075: 17 400 daa

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

2050: 8 500 daa
2075: 17 000 daa

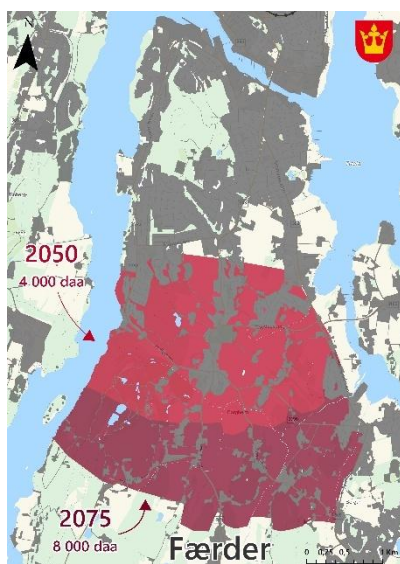
Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

2050: 7 700 daa
2075: 15 400 daa

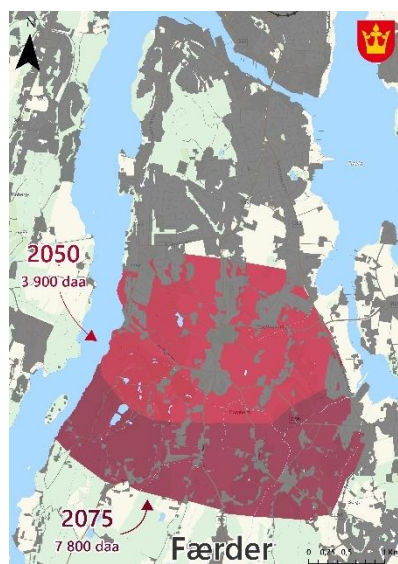
Færder

Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

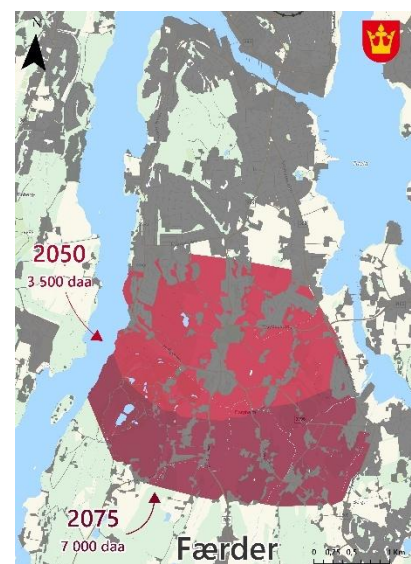
2050: 4 000 daa
2075: 8 000 daa

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

2050: 3 900 daa
2075: 7 800 daa

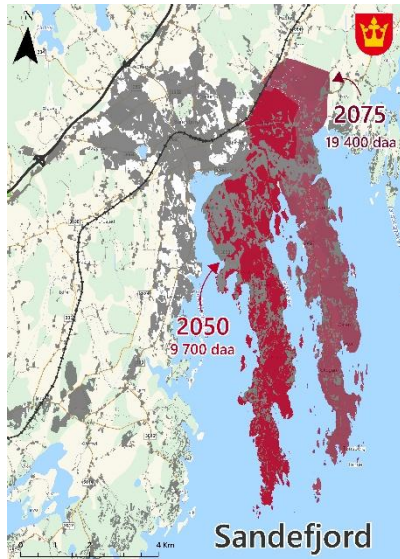
Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

2050: 3 500 daa
2075: 7 000 daa

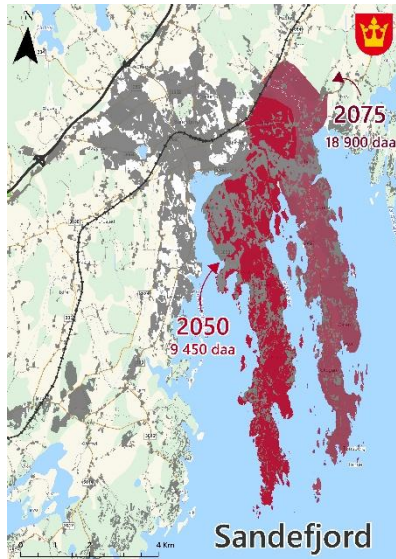
Sandefjord

Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

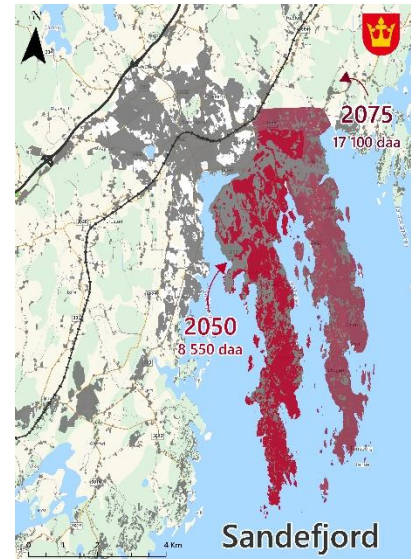
2050: 9 700 daa
2075: 19 400 daa

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

2050: 9 450 daa
2075: 18 900 daa

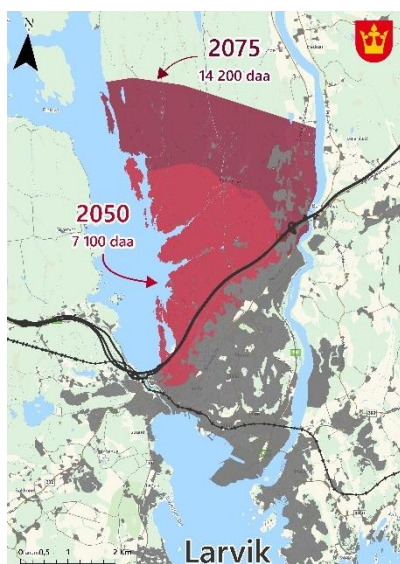
Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

2050: 8 550 daa
2075: 17 100 daa

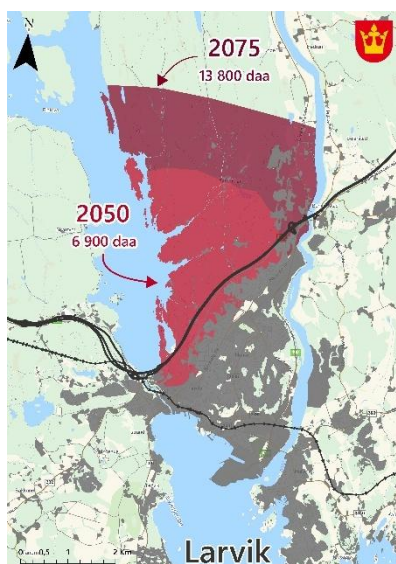
Larvik

Alternativ 1
Med InterCity og deponi.

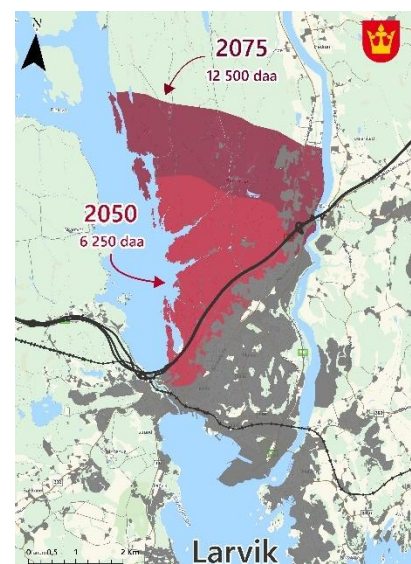
2050: 7 100 daa
2075: 14 200 daa

Alternativ 2
Med InterCity, uten deponi.

2050: 6 900 daa
2075: 13 800 daa

Alternativ 3
Uten InterCity og deponi.

2050: 6 250 daa
2075: 12 500 daa

6. Referanseliste

Artsdatabanken. (2025a) *Arealbruksintensitet*. Tilgjengelig fra: [Arealbruksintensitet, åpne data](#) (Lastet ned: august 2025).

Artsdatabanken. (2025b) *Arealbruksintensitet*. Tilgjengelig fra: [LA-KLG-AI Arealbruksintensitet](#) (Lest: desember 2025).

Færder kommune. (2025) *Planbeskrivelse kommuneplan for Færder kommune 2023-2035*. Tilgjengelig fra: [planbeskrivelse.pdf](#) (Lest: januar 2026).

Færder kommune. (2026) *Arealstrategi*. Tilgjengelig fra [Arealstrategi - Færder kommune](#) (Lest: januar 2026).

GeoNorge. (2025a) *Kommuneplaner*. Tilgjengelig fra: [Kommuneplaner \(avsluttes 1.1.2026\) - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: august 2025).

GeoNorge. (2025b) *Reguleringsplaner*. Tilgjengelig fra: [Reguleringsplaner \(avsluttes 1.1.2026\) - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: august 2025).

GeoNorge. (2025c) *Nasjonalt grunnkart for arealanalyser*. Tilgjengelig fra: [Nasjonalt grunnkart for arealanalyse \(Testversion 2\) - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: august 2025).

GeoNorge. (2025d) *FKB-Veg*. Tilgjengelig fra: [FKB-Veg - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: august 2025).

GeoNorge. (2025e) *FKB-Bygning*. Tilgjengelig fra: [FKB-Bygning - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: august 2025).

GeoNorge. (2025f) *FKB-Tiltak*. Tilgjengelig fra: [FKB-Tiltak - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: august 2025).

GeoNorge. (2025g) *Dyrkbar jord*. Tilgjengelig fra: [Dyrkbar jord - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: desember 2025).

Holmestrand kommune. (2022) *Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2035*. Tilgjengelig fra: [kommuneplan-samfunnsdel enkeltsider.pdf](#) (Lest: januar 2026).

Horten kommune. (2022) *Arealstrategi*. Tilgjengelig fra: [Arealstrategi](#) (Lest: januar 2026).

Kartverket. (2025) *LAVDAS – prototype*. Data oversendt på mail kartverket desember 2025.

Larvik kommune. (2024) *Overordnet arealstrategi for Larvik*. Tilgjengelig fra: [Overordnet arealstrategi for Larvik](#) (Lest: januar 2026).

Miljødirektoratet. (2025) *Forslag om endring av plan- og bygningsloven - forbud mot nedbygging av myr*. Tilgjengelig fra: [Forslag om endring av plan- og bygningsloven - forbud mot nedbygging av myr - miljødirektoratet.no](#) (Lest: november 2025).

Nibio. (2025) Med særbestemmelse. Tilgjengelig fra: [Med særbestemmelser - Nibio](#) (Lest: november 2025).

Sandefjord kommune. (2025) *Arealstrategi*. Tilgjengelig fra: [Arealstrategi](#) (Lest: februar 2026).

Statensvegvesen. (2025) NVDB Ruteplan nettverksdatasett. Tilgjengelig fra: [NVDB Ruteplan nettverksdatasett - Kartkatalogen](#) (Lastet ned: desember 2025).

Tønsberg kommune. (2021) Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2033. Tilgjengelig fra: tonsberg.kommune.no/tjenester/by-og-stedsutvikling/kommuneplan/gjeldende-samfunnsdel-2021-2033/ (Lest: februar 2026).

Tønsberg kommune. (2025) *Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037*. Tilgjengelig fra: [forslag-kommuneplanens-samfunnsdel-november-2025.pdf](#) (Lest: februar 2026).

Vestfold fylkeskommune. (2025) *Arealregnskap for Vestfold Fylke*. Tilgjengelig fra: [Arealregnskap for Vestfold fylke](#) (Lest: desember 2025).

Vestfold
FYLKESKOMMUNE

vestfoldfylke.no

Postadresse:

Postboks 1213 Trudvang
3105 Tønsberg

Besøksadresse:

Svend Foyns gate 9
3126 Tønsberg

Tlf. 33 34 40 00
post@vestfoldfylke.no

